

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, június 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kik szavaztak le az aradi választáskor?
- A mai pótválasztások eredménye.
- Árvizek világszerte.
- A kisjenői pótválasztás.
- A harmadik egyetem — Pozsony.
- Egy aradmegyei urleány kalandja.
- A szerajevói merénylet okai.
- Kétszáz ember halála.
- Augusztia főhercegnő a repülőgépen.

Pótadó — a végtelenségig.

Arad, június 16.

Félünk az őszről. Az októberi dére elhervasztja a virágokat és az aradi polgároknak azt a reményét, hogy egyszer — talán egyetlenegyszer! — nem fog a pótadó emelkedni. Az őszi ködök idején érik meg a város költségvetése. Szép, rojatozott, csoportosított költségvetés. A főszámvevő lendületes expozéval disziti, amelynek végén bizonyára ott lesz megint a komoly intelem, hogy a polgárok teherbíró ereje, a városi háztartás egyensúlya a kiadások további szaporítását nem bírja ki. Hanem most, még ez egyszer, újra emelni kell a pótadót. Szomorú kötelesség — mondja a tanács — de a végzet akarata ellen nem lehet tenni.

Tizenkét év előtt negyvenkilenc százalék volt a pótadó. Most alighanem kilencven lesz. A sallangokkal, apró adókkal körülbelül száz. Itt vagyunk tehát annál a határnál, amelyet abszurdumnak hittek valamikor. Mi következhetik ez után?

Pedig azóta, hogy a negyven százalékos emelkedés történt, sok új bevétellel táplálták a város költségvetését. Behozták az ingatlanok eladásánál szedett átíratási díjat. Behoztak egy sor apró adót: a kerékpár-adót, a szikviz-adót, meg egyebeket. Sok, nagyobb méretű ház adómentessége lejárt. A város tanügyi szubvenciókat kapott, s hat új elemi iskolát az államtól, amelyek — így hirdették — az iskolai költségek csökkentéséhez járulnak hozzá. Az a rész, a mely a két milliós államsegélyből Aradnak jutott, a tisztviselői fizetésrendezés költségeit fedezte. Növekedett az adózók száma, a kövezetvám bevétele, — az ördögbe is, a városnak két marékkel kellett szórni a pénzt, ha a jövedelmek ilyen szaporodása mellett egyre nagyobb, mélyebb eret kell vágnia a polgárok testén!

A városi adó emelkedése kettős terhet jelent a polgárokra. Nemcsak az a többlet hárul rájuk, a mivel a pótadó növekszik. A pótadó emelkedése okozza nagy részben a lakásdrágaságot, az élelmiszerek drágulását. A régi házak lakásait azért kell nagyobb bérrel fizetni, mert a város gazdálkodása révén több az adóteher, a melyet kivetnek rájuk. A polgár tehát fizet száz percentet a községi adókban s újabb száz percentet közvetve a drágulásban, a melyet az előbbi minden téren magával hoz.

Az első megdöbbenésben, a melyet a kilencven százalékos pótadó

hire okoz, el se tudjuk gondolni, mi lehet ennek az oka, a fogadkozások után, a melylyel a tanács az utolsó pótadó-emelésnél kijelentette: de most már igazán nem megy tovább. Valami kiszivárgott: a kövezet-alap túlterheltsége. Tehát mégis a mérték nélkül való, örökös aszfaltozás az oka ennek. Valahányszor egy külvárosi utat, vagy csordajáró országutat akarnak aszfaltozni, mindig előbűvészkednek valami fedezetet, vagy módot, a melylyel a városatyákkal elhitetik, hogy megint nem kerül semmibe. Nem kerül semmibe, a város mindent nagyon olcsón és jutányosan szerez, a város kitűnő üzleteket csinál s a sok potyától, a sok olcsóságtól meg a sok fényes vásártól tönkremegy a város.

De bizonyos, hogy nemcsak a kövezet-fényezés okozza a pótadóemelkedést. Hogy mi, azt kíváncsian várjuk a tanács előterjesztéseiből. Kedvenc szokása a tanácsnak, hogy a költségvetésben megváltozhatatlanok elé állítja a törvényhatóságot, amelynek nem áll egyéb módjában, mint hogy a fogait csikorgassa, panaszkodik, a további emeléssel szemben tilalomfát állítson és végül a pótadót megszavazza. Sőt az is megese, hogy a záróráig egy sor újabb kiadás, újabb fizetésjavítási kérelem jutott a költségvetéshez. Mire az a közgyűlésen átjutott, a pótadó az alatt is emelkedett egy-két százalékkal. Még szerencse, hogy a költségvetést csak egy-két napig tárgyalják. Mivé nőne a

Franciák és németek.

Írta: Kaszab Géza.

Idehaza, ha hébe-hóba szó esik Párisról és Franciaországról, mindjárt szóba kerül a francia gloire is. A franciák! A dicsőséges nemzet, amely Napoleont adott a világnak, amely a szellem és a felvilágosodottság ezernyi áldásával ajándékozta meg az emberiséget! És minden lélekben ott él a titkos vágy: legalább egyszer látni Páris, az Eldorádót, a városok szepét, a világ szellemi központját, ahonnan fényesség árad mindenfelé! Ady Endre Párisról írja a verseit, a magyar lapok párisi leveleket közölnek s látatlanba is rajong mindenki Párisért és a franciáért. A francia udvariaság közmondásossá lett, a hölgyek csak a francia divatért rajonganak és vakon fogadnak el szépnek és jónak mindent, ami francia. A németek nem örvendenek náunk ekkora népszerűségnek. Egy viszálykodásban eltöltött ezredév sok keserű emléke fűződik a németek nevéhez s talán ez okozza, hogy a német kultúra sokkal idegenebb nekünk, mint a francia. Pedig ez az idegenkedés egyáltalában nem indokolt, mert a Reichsdeutch nek semmi köze az osztrákokhoz.

Ez a francia szimpátia és német-antipátia azonban hamarosan megváltozik, ha az ember egyszer végigmegy úgy Franciaországban, mint

Németföldön. A mérleg billentyűje minden gondolkodó ember előtt feltétlenül a németek javára billeg, még pedig a legnagyobb joggal. A franciákra alkalmazott frázisok egyszerűen elvesztik a jelentőségüket, s az ember mosolyogva fogadja, ha azt hallja, hogy a franciák még mindig foglalkoznak a revanche eszméjével. A revanche ma már nagyon elavult frázis lehet, mert a franciák Szedán óta rettenetes vereséget szenvedtek a németektől minden téren. A világpiacon a németek napról-napra nagyobb tért nyernek, míg a francia termelés napról-napra hátrálni kénytelen az erősebb versenytárs elől. A francia léhasággal szemben a német alaposság napról-napra több becsülést szerez Vilmos császár birodalmának, s különösen a kultúra és a gazdaság terén ma már hasonlíthatatlanul magasabban állanak a németek, mint a franciák.

Ha az ember pár rapot Párisban tölt, egymásután átvándul ki azokból a mesékből, amelyeket idehaza hallott a franciák felől. Mindjárt a megérkezésnél, akár a Gare du Nord-on, akár az Esten érkezik az ember, valami kínos és kellemetlen érzés fogja el a szűk, mocskos, impraktikus pályaudvar láttára, a melynél például a szegedi pályaudvar hasonlíthatatlanul szebb és praktikusabb. A mint az ember kilép a pályaudvarról az utcára, mindjárt meglepi a forgalom óriási aránya, de meglepi az a disztelen és szo-

moru külső is, ami az utcán fogadja. Hat emeletes házak, amelyeknek mindegyike padlólakásokkal, manzardokkal van ellátva, s ezek között a kopott, feketésszürkőre piszkosodott bérkaszárnnyák között szűk utcák, amelyek a forgalom sokszor negyedórára is megakad, mert az utca szűk a forgalom befogadására és lebonyolítására. Az utcán a gyalogjáró éppúgy mint a kocsit, tele piszokkal és szeméttel: Párisban nincs rendszeres utcasöpítés, nincs utcaöntözés abban az értelemben, ahogy azt egész Európában, minden nagyobb városban megtaláljuk. Itt reggelenként valóságos patokokban folyik az utcákon a mocskos, mert az utcát úgy tisztogatják, hogy megnyitják a vízvezeték főcsövét, s a kiáradó vízzel igyekeznek mosni az utcát. Eanyi mocskos láttára az ember önkéntelenül is a mintásan tisztá német városok után sóhajt, ahol ragyog az utca a tisztaságtól, ahol a legrégebb, évszázados házak is tiszták és izlésesek, ahol úgy ügyelnek a tisztaságra, hogy a rendőr megszólítja az embert, ha papirdarabokat dobál el az utcán. Frankfurt am Mainz és Drezda valóságos higiénikus üdülőhelyek Párishoz képest, s Berlin, ahol az öntözőkocsik mindjárt gummisepróval ellátva söprik tükörtisztára az utcát, ahol az öntözőkocsik is automobilerőre vannak berendezve, valósággal szalonszerű batást kelt Páris mellett.

De az első impresszió rendesen csal. Majd

pótadó, ha a város budgetvitája két hétig tartana!

Hibás a tanács, de hibás a törvényhatóság is. A mikor a kilencvenszázalékos pótadó lehetősége áll elő, akkor a tanácsnak, törvényhatóságnak kettő a lelkiismereti kötelessége: a teljes lemondás és a rideg szükkeblőség. Bármennyire kívánatos, tegyen valamit a nagyvárosi nivó és bármennyire méltányos legyen valamely kívánság, a mely a tanácshoz jut: addig nem lehet szó egyikről se, a míg a város polgárainak terhein nem csökkentenek. Mert hiába lesz azután szép a város, ha a magas, magasabb és sohase elég magas pótadóval szinte kényszerítik az embereket, hogy kiköltözzenek belőle!

Kik szavaztak le az aradi választáskor?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Folytatólagosan közöljük az első szavazatszedő küldöttség előtt szavazottak névsorát.

Tisza Istvánra szavaztak:

Bohus László br. házt., Bohus Zsigmond br. házt., Hoits Márton postatiszt, Holländer Emil fakereskedő, Holländer Ignác fakereskedő, Holländer Illés szabó, Hollósy Jakab ny. v. főellenőr, Holtzer József kereskedő, Holtzer Mihály üzletvezető, Horovitz Gusztáv igazgató, Horváth Frigyes sz. ellenőr, Horváth János kir. j.-bíró, Horváth Lajos mérnök, Hödl Alajos mérnök, Höflich Sámuel vállalkozó, Hönig Frigyes harangöntő, Hubert Ferenc molnár, Hubert József üzletvezető, Huszák Lajos vsz. főkalauz, Huszák Károly vn. ir. kez., Illics Simon halkereskedő, Illics Zsifkó kereskedő, Ingusz Izidor kereskedő, Institoris Antal ügynök, Irmer Henrik szobafestő, Issekutz Károly szatócs, Ispravnik Gyula házt., Iván Romulusz számtiszt, Ivánovszky Oszkár adótiszt, Ianyi Gyula mag. hiv., Izsák Adolf korcsmáros, Jahl Nándor számtiszt, Jakab Dezső postatiszt, Jakabfy Rezső mag. hiv., Jákó Sándor dr. törvsz. bíró, Jancsó István erdőmérnök, Jankó Imre mért. hit., Jánosi Győző titkár, Jánosi Ferenc m. altiszt, Jerzsabek Ferenc szakács, Joanovits Sándor mag. hiv., Joó Béla ülnök, Jónás Adolf alkusz, Junker József nyug. számv.

Kass Gyula dr. közig. gyak., Kabdebó János

fogalm., Kajdos József vm. mérnök, Kakuji Ferenc utazó, Kalmár Árpád vr. ir. kezelő, Kapitány Béla hiv., Kara Győző tanár, Karosay I. Valér vv. hiv., Karpelesz Zsigmond szabó, Kasnyik Lajos v. számtiszt, Kauffer Zsigmond pü. titkár, Kádás Kálmán főjegyző, Kádás Lajos dr. ipartest. titkár, Kádár István házt., Kákos László rn. mérnök, Kárász Emil mag. hiv., Károlyi Gyula gróf volt főispán, Károssy Jenő mérnök, Kämpf Emil szabó, Kecskés József számvizsgáló, Keleti Bódog vs. távirász, Kell József dr. ügyvéd, Kell Lajos mag. hiv., Kelle József máv. hiv., Keller Izsó főmérnök, Keller Vilmos kereskedő, Kemény Manó vállalkozó, Kemény Miksa tanító, Kenedi Ervin magánhivatalnok, Keppich Zsigmond üzletvezető, Kerényi Kálmán postatiszt, Kerpel Izsó könyvkereskedő, Kertay Viktor pü. gyakor. nok, Kertész Pál mérnök, Keszler Károly tanár, Kilyényi János főszámvevő, Killer Lajos jövedéki tiszt, Kirnbauer Lajos m. hiv., Kintzig Géza föld. birtokos, Kintzler Zoltán ékszerész, Király László tanár, Kiss Dávid dr. orvos, Kiss Lajos ülnök, Kiszelli Gyula magánhivatalnok, Klein Bernátszénkereskedő, Klein B. Vilmos fakereskedő, Klein Dávid papirkereskedő, Klein Fülöp házt., Klein József cipész, Klein Márton élelmező, Klein Miksa könyvelő, Klein Sándor m. hiv., Knar Lajos házt., Knechte V. Géza házt., Koch Dániel műszerész, Kocsy Pál dr. alügyész, Kohn Dávid főkantó, Kohn József bádogos, Kohn József utazó, Kohn Lajos kovács, Kohn Sámuel Náthán terménykereskedő, Kolb Andor b. s. p. ellenőr, Koliner Gyula üzletvezető, Komáromi Elek máv. főellenőr, Koniesek Sándor házt., Konkoly Barnabás lelkész, Kopp János m. hivatalnok, Korilly Géza m. hiv., Korvai Antal építész, Korom József tanító, Kornis Armin ügynök, Kornis Izsó pénztáros, Kornis Odön m. hivatalnok, Ketsis Lajos építész, Kovács Ferenc irnok, Kovács Géza s. tiszt, Kovács István vendéglős, Kovács József vm. ellenőr, Kovács Marcel dr. törv. bíró, Kovács Mór szatócs, Kovács Soma kereskedő, Kovinosics Miklós tanító, Kozminczky Lipót könyvkereskedő, Köller János törv. bíró, Könczy Albert kat. tiszt., Königsdorfer Gusztáv üzletvezető, Krausz Gyula magánhivatalnok, Krausz János hitoktató, Krausz Lipót ker. seg., Krausz Károly magánhivatalnok, Králitz Lajos dr. ügyvéd, Krebsz Antal házt., Krebsz Gyula házt., Kresz Emil mag. hiv., Kresz János máv. hiv., Lacskó Dénes lelkész, Laczay Gyula mag. hiv., Laczay István vn. mérnök, Lakatos Izsó dr. orvos, Landauer Samu cipész, Laubner József titkár, Landner József tanár, Lautner Mátyas tanító, Láng János vn. fogalmazó, Láng Mihály ig. tanár, Lányi Marcell kereskedő, Lebovits Samu kalmár, Lefkovits Mór tanító, Lehrmann Viktor törv. bíró, Leichter Lipót bórkereskedő, Leipnicker József mag. hiv., Leipnicker Salamon alkusz, Leitner Lajos vn. ellenőr, Lejtényi Sándor tanár, Lengyel Rezső tanító, Lengyel Gyula dr. ügyvéd jel,

Lengyel Manó háztulajdonos, Lengyel Tivadar kereskedő, Leviczky Tivadar ülnök, Lenárt Vilmos titkár, Lévy Adolf kereskedő, Lichtornick Béla hivatalnok, Lichtig Herman könyvelő, Liebhaber János posta műszerész, Lineberger Károly alkusz, Lippert Béla p. tiszt, Lomm Nándor cukrász, Lovász Jenő jöv. tiszt, Löbl Gyula term. ker., Löffler Dénes ügynök, Löwenstein Vilmos pázska-sütő, Löwy Ignác üzletvezető, Lukács Emil mag. hiv., Lukács G. István háztulajdonos, Lukácsy Lajos ügyvéd, Lukácsy Miklós aljegyző, Lusztig Andor háztulajdonos, Lusztig Armin háztulajdonos, Lusztig Mór keresk., Lux Mór házt., Macsinik János házt., Major Mihály sv. fel., Mandl Ignác zsidóár, Mandl Simon kereskedő, Mandl Vilmos dr. ügyvéd, Mannheim Aladár dr. ügyvéd, Manycuz János kalapos, Marczél Kornél tanár, Marencsák Ferenc szabász, Martonovits Róbert vsz. fog., Martinszky István postatiszt, Maczky Károly cukrász, May János sütő, Mayer Dániel ügynök, Mayer Zoltán kat. tiszt., Máday Mátyas tanító, Márton Jakab szabó, Medveczky György vsz. mérnök, Meisner Ernő felügy., Meisster Adolf borvizsgáló, Menczer Jakab mag. hiv., Mendlik Béla várm. hiv., Mertz Mór mag. hiv., Méry Dezső pénzügyi számellenőr, Mészáros Dániel t. bíró, Mézes József házt., Mihályovits János mag. hiv., Mihálik József házt., Mihály Albert keresk., Mikolay Lajos nyugd., Mikosevits Iván ellenőr, Mohaupt József vu. ellenőr, Moldován Ödön rendőrhadnagy, Molnár László házt., Montag Sándor házt., Monti I. Balázs becsüs, Moskovits Izidor ruhk., Müller Géza szobafestő, Müller Lipót vsz. ir. tiszt, Münz Márton kereskedő, Münster Ernő gróf nyugd., Münz Mór cipész, Müttelmüller József zene-tanár, Nacht Viktor fakereskedő, Nachtnébel Ödön mérnök, Nagy Lajos vu. ellenőr, Nagy Orbán dr. fogalmazó, Nagy Ottó t. tanácsnok, Multas Adolf, Najmányi Béla végrehajtó, Nádor Bernát utazó, Nádor Jakab cselédelhelyező, Nádor Aurél vu. számtiszt, Nemes Zsigmond dr. ügyvéd, Nesnera Aladár igazgató, Neubauer Manó háztulajdonos, Neuman Dániel gyáros, Németh József vm. főmérnök, Nyiga György háztulajdonos, Obláth Béni ügynök, Oláh Imre hivatalnok, Oláh Ödön nyugalmazott vu. főellenőr, Oródi Nándor háztulajdonos, Ortók Ferenc vm. irodatiszt, Ottenberg Tivadar igazgató, Ottrubay Dezső dr. jegyző, Otyis János szénaárus, Örley Kálmán adótiszt, Ötvös Aladár mérnök.

Papliczky Antal szatócs, Papp Lajos házt., Papp Ferené főmérnök, Papp György tanár, Pollák Kálmán házt., Popovits István házt., Princz Mór lókereskedő, Prodanovits Döme házt., Radó Gyula ruhakereskedő, Radó Jenő mag. hiv., Ransburg Sándor borker., Rauchol Emil mag. hiv., Rausch Ferenc műv. Rákóczy József áll. orvos, Ráskay Miksa mag. hiv., Ráth Lajos házt., Rázel József mérnök, Reiber Emil mag. hiv., Reich Jakab rak-tárnok, Reich János művezető, Reicher Károly

a boulevardok kárpótolni fognak, biztatja magát az ember, mikor beleül a taximéteres kocsiba, amelyet röviden taxi névvel tisztel a párisi. (Egyáltalában a külföldön szeretik az ilyen rövidítéseket: a Metropolitan vasut neve Metre, a kinematográfé kino, a Zoologischer Gartené Zoo és így tovább.) A taxi egylovas kocsit: kétfogatu kocsit általában alig lát az ember Párisban, kivéve egynehány magánfogatot. Két hétig jártam Páris utcáin, anélkül, hogy három-négy kétfogatu kocsinál többet láttam volna. Annál több az automobil. A Societé General de Voitures, amely ugyszólván Páris egész kocsiközlekedését a kezében tartja, a még néhány év előtt 24000 kocsira rugó kocsiparkját mintegy 6000 kocsira redukálta s a lóval vontatott 18000 kocsit helyett 11000 automobil szerzett be, amivel óriási megtakarítást ért el, mert a 24000 kocsihoz mintegy 40000 lóra volt szüksége, hogy a kifáradt lovakat ki lehessen cserélni. A 40000 ló tartása természetesen mintegy 800 embernyi istállószemélyzetet vett igénybe s emellett, miután Párisban az utcák nagyjából fával vannak burkolva s így a lovak élesre vasalása tilos, naponta mintegy 50 ló hullott el lábtörés miatt. Ma körülbelül 7000 emberrel kevesebbet alkalmaz a vállalat, mert a kevesebb számú automobil sokkal könnyebben lebonyolítja az azóta emelkedett forgalmat is; emellett a faburkolat folytán a gummikopás az automobiloknál sokkalta kisebb, mint akárhol másutt egész Európában, úgy, hogy az auto-

mobiloc fenntartása lényegesen kevesebbe kerül, mint a lovak tartása. Emellett a napi 50 ló elhullását sem kell pótolni, az istállószemélyzet is felényire olvadt le, úgy, hogy a vállalat az automobilokon, amelyeknek taksája különben is magasabb, mint a kocsiké, óriási összegeket takarít és keres meg. Ezért több az automobil Párisban, mint a ló. A kocsisoknak azonban, éppúgy, mint a soffőröknek, alig több a fizetésük napi 4-8 franknál: a többi borrhávalókban keresik meg. A párisi kocsis és soffőr átlag minden frank után 15 centimes borrhávalót kap, sőt nagyobb utaknál sokszor frankonként 25 centimest is. Ezt azután meg is követelik a vendégtől, különösen a soffőrök, akik a legarrogánsabb módon követelik a maguk borrhávalóját. És a fekete cilindres, avagy Girardi kalapos kocsisok (t. i. a kocsisok közötti épenséggel nem ritka a nő kocsis) a kevés borrhávalót adó vendéget rögtön felvilágosítják:

— Monsieur, les cheveux sont fatigués!

A borrhávaló rendszer általában egész Párisban hihetetlen arányokat ölt. A szállodában éppúgy, mint a kávéházban, vagy vendéglőben átlag a fogasztott összeg 5-10 százalékát kell borrhávalóul adni, ha az ember nem akarja, hogy görbe szemmel nézzenek rá. Sőt, mi több, a színházakban és más mulatóhelyeken a jegyszedők minden vendégtől borrhávalót kérnek arra való hivatkozással, hogy nekik csak napi négy frank a fizetésük. És jaj a smucig egyéneknek, aki megtagadná a borrhávalót. Kér látsó-

vet, nem kap. Felvonásköz után, ha kimegy valami frissítőért, visszatérő jegyet percekig vizsgálja a derék alkalmazott, mintha valami hamisítóval volna dolga. Egész Európában az a hír van elterjedve, hogy Magyarországon és Keleten a baksis birodalma terül el: nos, Páris a baksisok terén vezető helyen áll. És még csak meg se igen köszönik a borrhávalót, nem úgy, mint Németországban, ahol az ember 10 pfenig borrhávaló után már hálas pillantásokat és háromszoros „Danke sehr!”-t kap a piacértől.

Szóval megyünk a taxin, amelyik éppenséggel nem siet. Minek is sietne, mikor a takasnéző nemcsak a kilométereket méri, hanem az órát is. A derék kocsis pedig rögtön látja, hogy hitvány etrangerrel van dolga, aki éppenséggel nem ismerős Párisban: tehát óriási vargabetűt csinál, több, mint egy ora hosszát kocsikáztat, amíg megérkezünk a szálloda elé, amelyről később megtudjuk, hogy gyalog husz percnyire van az állomástól. Keresztühatadunk egy csomó utcán, amelyről idehaza a Párisjárt magyar írók megírták, hogy fiaom és előkelő utcák. De a finomságból és előkelőségből nem látunk semmit. Csak piszok, piszok mindenfelé, elképzelhetetlen mértékű piszok. Az utcák szűkek, a házak magasak és a manzardok fölött sűrű rengetegként emelkedik a pléh-kemények hatalmas erdeje. Az emberek sietnek: itt nem látni kényelmesen sétálgató embert, mindenki szalad, mintha kergetnék. A sok automobil eszeveszetten túlköl, lármá és kiabálás minden-

főgyűzős, Reicher Lajos mag. hiv., Reiner Lipót borvizsg., Reinhardt Kálmán tanár, Reinhardt Géza butorker., Reinhart Gyula butorker., Reinhart László mérnök, Répási Pál korcsmáros, Réthy Ödön tanár, Réthy Viktor nyomdatul., Rév Ödön v. felügyelő, Ribiczey Ferenc törv. bír., Rieger Imre tanár, Ring Béla ügyvéd, Ring Lajos gyógy szerész, Ritt Gyul vs. számtiszt. Papp Lajos fogtechnikus, Parecz Béla dr. főorvos, Parecz György kir. ügyész, Pataky József főmérnök, Pavlovits Iván m. hiv., Pavlovits Szvetozár ügyvéd, Pál Miklós főerdész, Pálffy István mag. hiv., Pálmay Lajos dr. ügyvéd, Pellegrini Dávid vállalkozó, Petkovits Béla s. tiszt, Petrovits Arzén tanácsos, Petrovits Ede házt., Petrovitzky Dezső ir. igazgató, Péchy Géza postatiszt, Péchy István hivatalnok, Péntes Ákos dr. ügyvéd, Pfneiszl Ferenc könyvelő, Pichler János pénztáros, Pichler Sándor kereskedő, Pick Ernő kereskedő, Pick Fülöp borkereskedő, Pitroff Lajos számtiszt, Piesch Lipót m. hiv., Pokay Dezső felügyelő, Pless Alfréd kereskedő, Pogonyi Nándor törv. bír., Polcz József mag. hiv., Polgár Gy. Odön tanár, Polgár Gyula bádogos, Polgár Miklós tanár, Pollák Arnold szállító, Robitsek Agoston ügyvéd, Robitsek Lajos ügyvéd, Robitsek Samu ügynök, Róka József pü. ig., Román József tanár, Róna Jakab m. hiv., Róna Jenő üzl. vez., Rosenberg Arthur mag. hiv., Rosenberg Jakab szatócs, Rosenberg Miksa dr. ügyvéd, Rosenberg Mór mag. hiv., Rosenfeld Henrik ügynök, Rosenfeld Henrik hajhász, Rosmanith Géza kárpitos, Roth Izidor butoros, Roth Lajos vm. hiv., Roth Lajos keresk., Roth Zsigmond szállító, Roth Zsigmond kereskedő, Rothstein Mór kereskedő, Rózsa Imre vs. ellenőr, Rozsnyai József dr. gyógyszerész, Rozsnyai Kálmán gyógyszerész, Rozvány Pál mérnök, Rubás József vs. áll. felv., Rubenescu Agoston mag. hiv.

Barabásra szavaztak:

Hoffmann Viktor sütő, Horváth Imre háztulajdonos, Horváth József vállalkozó, Horváth K. Vilmos lapszerkesztő, Hönig Ottó szivattyu gyáros, Huskó János sz. tiszt, Igaz Sándor órás, Illies Miklós háztulajdonos, Izkutz Márton háztulajdonos, Jakobi János jegyző, Janits Lipót háztulajdonos, Jankó Mihály nyugdíjas, Jäger József esztergályos, Jeney László vm. ellenőr, Kabdebó János dr. orvos, Kaiser Lipót kávé, Kalmár Nándor lapkiadó, Kancsur Kálmán korcsmáros, Kasserer Adolf ny. vs. főkalauz, Kádár István szabó, Kánya Géza vendéglős, Károly József ny. rn. kat., Kelemen Pál háztulajdonos, Kenderesey László asztalos, Kepes Ármán tanár, Keresztes Arzén tanító, Kirle Antal téglaverő, Kiss András szabó, Klár Ferenc szabó, Kohut Gábor kőműves, Kolb Ferdinand lisztkereskedő, Kolb Valentin lisztkereskedő, Kottila József sütő, Kováts Arthur kávé, Kováts Imre háztulajdonos, Kováts László háztulajdonos, Kovács Sándor kávé, Kovács Vince tanító, Kraszmann Ferenc kávé, Králitz Béla földbirtokos.

felé. Az emeletes tram-kocsik mellett az impériális omnibusok és autobuszok rohannak: mind kopott és szennyes alkotmány, amelyekhez képest a mi budapesti villanyesaink és omnibuszaink igen előkelő alkotmányok. Hát még a német közlekedési eszközök: a csendes, tiszta villamoskocsik, a berlini Kraft autombilok!

Egy szó, mint száz, Páris nem az a csudaváros, amelynek mi, magyarok elképzeljük. A francia nem az az előkelő nép, aminőnek regényekből megismerjük. Itt az emberek kitűnően tudják értékesíteni a multat, nagyszerű üzletet csinálnak a Napoleon dicsőségéből, de a jövő alapjainak megalkotásából nem lát itt semmit az ember. A franciáknak nincs más iránt érzékük, csak a maguk csinósítása iránt: nem lát itt az ember semmi különösen praktikusát, semmi alaposat, semmi ujszerűt. Igaz, hogy a Rue de la Paix tele van olyan ékszerkereskedésekkel, aminőket egész Európában nem lát az ember; igaz, hogy a nők a művészet tökéletességéig vitték az öltözködést, hogy este hat órakor az ember láthat munkából jövő gyári leányokat olyan frizurával, aminőért idehaza a divathölgyek is megirigyelnék őket. De egyéb semmi különös. A Jardin d'Acclimatation nagyon szegényes, nagyon koldusos a bécsi Rotschild-kert mellett, a frankfurti Palmengarten és a brüsszeli Jardin de Botaniques mellett. A Notre Dame temploma egyáltalán nem lep meg az embert, ha előzőleg a kölni

Lamsér János mag. hiv., Láng Ferenc vendéglős, Láng Győző házt., Lázár Sebő ügynök, Ledervas Géza házt., Lehoczy Agost házt., Leitner Ernő dr. főorvos, Lészai Endre alkalm., Limbeck Károly temetésrendező, Lits Antal hirdető, Lócs Rezső tanácsnok, Löwinger Miksa üzletvez., Lukács Sándor vendéglős, Luj József lisztkereskedő, Magyar Ferenc gépkereskedő, Maresch Gyula kereskedő, Masztig Emil nyugdíjas, Matschik Márton tanár, Majer András rajzoló, Mayerhoffer Adolf könyvkötő, Málk János házt., Mártics János szabó, Megyesy Ferenc postatiszt, Meisztrovics János sertéskereskedő, Michelbauer Lajos házt., Metzner Ferenc, Mlinavits Miksa borbély, Millig József ny. isk. fel., Millig Mátyás művezető, Milos Mihály borbély, Mohos Agoston tanító, Molnár Imre kosárfonó, Morgenstern Gyula fogtechnikus, Müller Ferenc házkezelő.

Nagy Géza fényképész, Nagy Imre m. hiv., Nagy Kálmán könyvelő, G. Nagy Mihály házt., Nádrai Mihály kőműves, Nemes Géza szabó, Nessel Ferenc nyugdíjas, Nyáry Béla ny. alkapitány, Olasz Lajos kovács, Perlmutter Ignác kereskedő, Pák Jenő, Pioni Vencel házt., Pokay Gábor nyugdíjas, Poják Imre hentes, Polyák Lajos hentes, Poppé Sándor házt., Porczán Lajos korcsmáros, Priegel István dr. ügyvéd, Prolich István kereskedő, Ravasz Imre fényképész, Reisz Károly kereskedő, Reiter Miklós háztulajdonos, Rédiger Károly tanító, Riedl Ede fésűs, Riedl Ernő h. felügyelő, ifj. Riedl Ödön fésűs, Romanovszky Gyula írnök, Rosmanith Albert kárpitos.

(Folytatjuk.)

Árvizek világszerte.

Óriási felhőszakadás a fővárosban.

Pusztítások mindenfelé.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

A hétfői felhőszakadás elvesztette lokális jellegét. Nemcsak Magyarországon, hanem Európaszerte mindenfelé pusztít a haragos elem a víz és emberek halnak, állatok vesznek és házak omlanak össze nyomában. Franciaországban, Schweizban, éppen úgy, mint Szerbiában, végigvonul a haragos ár, a vasutvonalak sorra pusztulnak és egész vidékeket zár el a világtól. Ma Budapesten is dühöngött a víz és a hatalmas paloták egész sorát elöntötte.

A víz pusztításairól a következőkben számolunk be:

A fővárosban.

Ma délután egy és két óra között óriási felhőszakadás dühöngött a fővárosban, amely körülbelül egy óra hosszat tartott. A vihar

emberéletet is követelt; a villám az Aladár-utca 10. sz. ház építésénél dolgozó Krupulin Mihály munkást halálra sújtotta. A villám több helyt lecsapott. Mikor a vihar legjobban dühöngött, jelentették a központi tűzörségnek, hogy beütött a villám a Petőfi-téri görög katólikus templomba és a tető ég. A III. kerületi tűzoltóság kivonult, de kiderült, hogy a jelentés tulzott volt, a templom nem sérült meg, miután a vízlevezető esatornán át bevonult a veszedelem. A felhőszakadás alatt a Wesselényi-utca 15. sz. házban bolti tűz támadt. A vihar óriási károkat okozott. Eddigi megállapítás szerint több mint száz pincét lepelt el az ár. A legtöbbet szenvedtek a víztől a Dunaparti házak, amelyek kivétel nélkül víz alatt vannak. Fél kettőkor valóságos megostromelták a főkapitányságot. A ház mesterek voltak, akik segítséget kértek.

— Menjenek a tűzörségre. — mondta nekik Beniczky Tamás rendőrfelügyelő, itt nincsenek vízszivattyúk.

Erre aztán az emberek megröhinték a kerületi tűzörségeket. Százával állottak valamenyi szivatómélót akart. Amennyi volt, azt odaadták, de mihamar elfogyott. Az ostrom azonban nem szűnt meg, mire a VI., VII., VIII. és IX. kerületi tűzörségek kapura kintek egy cédulát:

— Nincsen több szivattyú!

A dunaparti házak pincéi közül legtöbbet szenvedett a Lloyd-társulat palotája. Itt van a Pester Lloyd szerkesztősége és nyomdája. A víz behatolt és a hatalmas rotációsokat nagyon megrongálta. A víz elpusztította a tömöntödét is. Óriási a pusztítás a Gresham- és az Athenaeum-palotájában. „Az Est” című lap, amelyet itt nyomnak, meg se jelenhetett ma este.

A Visegrádi-utcában levő Tholt-féle gépgyár teljesen víz alá került. A Soroksári-utca több házat is ellepte az ár. Három órakor még mindig erősen dolgozott a tűzörség a különböző épületekben. Az Athenaeum-palota kanális csöve felszakadt és a pince vízben uszott. Az iparművészeti múzeum pincéjében és a Budapesti Hirlap nyomdájában másfél méter magasságra szökött a víz. A tűzoltók nyolcvan házban dolgoznak. Még késő este is tart a munka.

Az országban.

A felhőszakadás, amelynek országos jellege van, óriási károkat okozott a budapest-orsovai vonalon. Jablanica és Mehádia között a teljes huszonnégy órán át szakadó zápor következtében a Cserna folyó kiszakította és elsodorta a két partot összekötő vashidat. Teregova és Mehádia között a szakadó zápor rendkívül sok helyen megrongálta a pályatestet. Az elsodort hid értéke 200.000 koronát tesz ki. A katasztrófa következtében Teregova és Mehádia között a forgalom szünetel. A jelentésekből ki-

dőmot látta, a Pantheon hatalmas kupolája eltörpül a brüsszeli palais de justice mellett. A brüsszeli világiállítás a villanyos világítási effektusoknak olyan felülmulhatatlan pompáját produkálja, hogy azután a nagy boulevard fényárja valósággal sötétségnek tetszik. A Pére Lachaise irdatlan sírköregtetéjébe olyan ritkán vegyül valami művészi, hogy például a müncheni erdei temető, de még a budapesti kerepesi temető is sokkalta szebb. A Hotel des Invalides, Párisnak legszebb látványa, alig-alig gyakorol az emberre fenégesebb hatást, mint Charlottenburgban Frigyes és Vilmos császárok síremléke. Csak a kertek, a közparkok gyönyörűek, a múzeumok gazdagok, de maga a város, a kőből épült város messze mögötte marad a német városokban látott tisztaságnak, művészi érzéknek, alaposágnak, teremtő erőnek, praktikusságnak. A germán őserőnek tükröi, a német városok a maguk mindenütt megnyilatkozó művészi érzékével, az újítások keresésével. Ez a nép már a jövőben él, a francia még mindig a multban és a multból. Mindenütt, egész Középeurópában végigkíséri az embert a németek nagyszerű gazdasági fejlődésének imponáló látványa: a brüsszeli világiállításban a német pavillon kanterben veri az összes államok kiállításait, s ha az ember Párisban vesz valamit: játékarut, fémárut, — soha nem tudja, mikor tűnik elő a megvásárolt tárgyon a D. R. G. M., vagy a Made in Germany felírás. A né-

met vasutak tisztaság, kényelmesség és gyorsaság tekintetében messze felülmulják a francia magántársaságok kezében lévő vasutakat, a pályaudvarok, különösen a frankfurti, drezdai és metzi, a praktikusnak, kényelmesnek és művészesnek olyan pompás vegyületei, hogy velük talán egyetlen más állam ilyen épületei nem vehetik fel a versenyt. Franciaországban és speciálisan Párisban minden második üzlet brasserie, vagy taverne, Epernayban 14 pezsgőgyár gyártja a pezsgőt: Németországban igen sűrűn találkozunk az ember az antialkoholista küzdelem eredményeivel, az antialkoholos vendéglőkkel s nincs város, ahol a sinalcot, ezt a pompás alkohol nélküli italt ne árulják. Berlinben kis kocsi járják be az utcákat, hogy a nagy melegben eltikadottnak alkoholmentes üdítő italokat nyújtsanak. A kocsikon ott diszlik a felírás: Alkoholfreie Getränke. — Franciaországban a monopolizált gyufa még ma is olyan, mint nálunk a masinának nevezett kénes gyufa, Németországban legalább tisztességes trafikot és gyufát kap az ember, ámbar a magyar és osztrák trafikokkal a német egyáltalán nem vetekedhetik, különösen most, amikor a dohányra Németországban is akkora adót vetettek, hogy a német szivarok sem sokkal előcsobbak a mi trafikésszitményeinknél. Maga a német, — még a ridegnek nevezett porosz is, — sokkalta udvariasabb és előékenyebb a franciánál, a bajor pedig valósággal csudálat-

tűnőleg, felelősség senkit sem terhel az államvasutakat ért nagy károkról. Az elpusztult vas-híd 45 méter hosszú viadukt hid volt. A hatalmas ár valósággal kiemelte és úgy rombolta össze. Sajátságos, hogy a sinek teljesen sértetlenek maradtak, úgy, hogy most közvetlenül a víz felett vonulnak el a két part között.

A külföldön.

Zürichből jelentik: *Luzernban* a helyzet aggasztó. Az utcákat méter magas víz borítja. Az emberek nem mernek aludni, félnek a katasztrófától. A Bodeni-tóban rohamosan nő a víz. A hivatalok mindenáron katonai segítséget kérnek. *Utzendorf* majdnem teljesen körül van zárva a víztől. Csak hajókon lehetett az embereket megmenteni. A zürichi tó víze 24 óra alatt 370 millió hektoliterrel gyarapodott. A zürichi országos muzeum is víz alatt áll.

Bernből jelentik: Schweiz keleti részein nagy károkat okozott az árvíz. A gothardi vasut vonala több kilométeren elpusztult. A forgalom szünetel a zürich-ohneri vonalon. A Glahner vasutvonalain is beszüntették a forgalmat. Zürichben a gázgyárba behatolt a víz, minek folytán a városnak nincs világítása. Aldorfban is óriási a pusztulás.

Belgrádból jelentik: Az egész országban pusztít a víz. A folyók megdagadtak és elárasztják a falvakat. A kár óriási. A Mirovából eddig 38 heltestet halásztak ki. Nagyon sok szarvasmarha és sertés pusztult el.

A szerajevói merénylet okai.

A nyomozás eredménye.

Távirati tudósítás.

Arad, június 16.

A bosnyák tartománygyűlés megnyitása napján *Varesanin* báró tartományi főnök ellen elkövetett véres merénylet okairól és tetteséről újabb adatok kerülnek a nyilvánosságra. Azok véleményéből, akik ismerik a boszniai viszonyokat, mindjobban kidomborodik, hogy a merényletnek háttérében a nagyszerb propaganda láthatatlan intézői leskelődtek lélegzetüket visszatartva és várva a véres tett hatását. A hivatalos jelentések ugyan boszunak szeretnék betudni a most már örültnek is nyilvánított *Cserajics* attentátumát, de ezek a szépítőgató bulletinek nem igen találnak hitelt.

A világtörténelmi eseményről ma a következő újabb jelentéseket kaptuk:

Varesanin megmenekülése.

Szerajevóból jelentik: A merénylő *Cserajics* még tegnapelőtt megmutattatta magának a

ramelló fokig viszi a póz nélküli udvariasságot. Ez a különbség az udvarias francia és az udvarias bajor között. Mikor a francia udvarias, akkor ezt olyan pózzal teszi, mintha azt mondaná: Ime, lásd, milyen udvarias vagyok! A bajor ellenben közvetlen, természetes udvariassággal fogad mindenkiket, s mondhatom, hogy egész Középeurópában München az a város, amelyben az ember legjobban érezheti magát.

Egy szó, mint száz: csalódtam Párisban. Még az éjjeli élet sem az, aminek élénk fantáziája írók festeni szeretik. A *Moulin Rouge* egy csöppet sem mulja fölül „szellemi tartalom” tekintetében a mi orfeumainkat: csak a toalettek különbek és a kokottak vannak többen.

Es mégis: a *Moulin Rouge* hozta meg nekem azt a meglepetést, amely egész párisi tartózkodásom alatt legjobban megragadt bennem. Mert talán tévedek és talán mégis a francia az a nemzet, amely a tudományos alaposág terén vezet. Mert ime, még a *Moulin Rouge* télikertjébe is jutott francia tudomány. Egy idős bácsi áll ott egy asztal mellett. A szakálla derékig ér, mellette vaskos könyvek fekszenek. Ez az ur geneológus, komoly tudós. És felette ott ékeskedik a felírás: Itt nemzeti és polgári családok családfája kikutatattik és elkészítettik. Díjazás megegyezés szerint.

Hiába: Párisban még a tudomány is demokrata. Elmegy a *Moulin Rouge*ba!

Ferenc József-uton *Varesanin*-t, aki többnyire kíséret nélkül szokott sétálni. Megállapították, hogy a báró és a hadsegéd csodálatos módon menekült meg. Az alig két méterről tett lövések balfelől hatoltak a kocsiba, keresztülfurták a tetőt és közvetlenül az arcuk mellett röpültek el. Ha *Varesanin* csak egy kissé megváltoztatja helyzetét, a következő golyó minden bizonnyal eltalálja.

A merénylő.

Szerajevóból jelentik: *Cserajics* *Bogdánról*. a tartományi főnök merénylőjéről, többek között azt is megállapították, hogy a bécsi egyetem jogi fakultására is be volt iratkozva. *Cserajics*, miután letette az érettségi vizagát, egy darabig Szerbiában tanítószkodott, de nem volt megelégedve a helyzetével és ez okból elhatározta, hogy folytatja tanulmányait és beiratkozik az egyetemre. Iskolatársainak a vallomása szerint nagy előszereettel foglalkozott orosz forradalmi iratoknak tanulmányozásával. Kollégái ez okból különnek tekintették, sőt némelyek azt állítják, hogy *Cserajics* magát egy ízben önálló anarchistának nevezte. Azokat a diákokat, kik *Cserajics*-sal együtt laktak, még nem sikerült kinyomozni.

Szerajevóból jelentik: A rendőrség nagy energiával nyomozza, vajjon nem voltak-e bűntársai a merénylőnek. Eddig két embert tartóztattak le: *Malyevicet* és *Bivolievicet*. Az elsőről megállapították, hogy június 4 én *Cserajics*-et elvitte szállására és saját szobájában helyezte el. Mikor háziasszonya be akarta jelenteni a rendőrségen, *Malyevic* kérte, ne tagye ezt meg, mert barátja csak néhány napig marad.

A merénylő örült volt.

Szerajevóból jelentik: Általános a vélemény, hogy a merénylő megzavarodott elmével követte el a merényletet. Az elkövetés módja is ezt bizonyítja, mert máskor is lehette volna a tábornokot. Mindenki fel van háborodva a gaztett miatt. Mihelyt az esetet megtudták, a tartománygyűlés három tagja meglátogatta az elnököt és mély sajnálkozását fejezte ki. *Varesanin* ma is több száz üdvözlő táviratot kapott.

Mandics, a tartománygyűlés alelnöke egy újságíró előtt ezeket jelentette ki:

— A merénylet az egész lakosságra mély benyomást tett. Általános a felháborodás a gaztett miatt, mely Bosznia történelmének évkönyveiben páratlan. Meg vagyok győződve, hogy csak elmebajos ember pillanatnyi elme-zavarban követte el. Senkit se lehet azért felelősségre vonni, senki se gondol arra, hogy a merénylőt egy párttal azonosítsa.

Cserajics — *Zsarics*?

A szerajevói és zágrábi rendőrség most abban az irányban is nyomoz, vajjon nem azonos-e a merénylő azzal a *Zsarics* nevű anarkistával, akit a párisi rendőrség avizált volt *Szerajevó*ba a királylátogatás idején? Akkoriban a szerajevói rendőrség azt állapította meg, hogy *Zsarics* Hamburgban tartózkodik.

A merénylő ösztöndíja.

Megállapították, hogy *Cserajics*-ot, számos más boszniai és hercegovinai egyetemi hallgatóval együtt vizsgadíjai fedezésére segélyben részesítette a szerajevói országos kormány. Így legutóbb is 60 koronát folyósított részére a tartományi kormány. Ebből a körülményből kiviláglik az is, hogy *Szerajevó*ban és *Zágráb*ban *Cserajics*-ot nem tartották veszedelmes embernek, mert az ösztöndíjak kiosztásánál a kormány a legnagyobb óvatossággal járt el.

Egy államférfi a merényletről.

Bécsből jelentik: Egy igen magas állású politikus, aki az anektált tartományok viszonyait kitűnően ismeri, felette érdekes nyilatkozatot tett *Cserajics* merényletéről és annak valószínű okairól. *Cserajics* — mondta a neves politikus — görög keleti szerb, aki Nevesinájében született és nevelkedett, közel a montenegrói és szerbiai határhoz, ahol már alig laknak katolikus horvátok, akik pedig a mohamedánok mellett a monarchiához hű elemet képviselik Bosznia-Hercegovinában. *Cserajics* most a zágrábi egyetem hallgatója volt, ahol tudvalevőleg az utóbbi időben rendkívüli mértékben ütötte fel fejét a nagy szerb propaganda. Ez a veszedelmes áramlat különösen az ott tanuló bosnyák szerbekre vetette ki hálóját. Hogy *Cserajics* *Bogdán* tényleg tagja volt-e ennek a belgrádi emisszáriusok által mintegy három négy év előtt megalkotott nagyszerb diákegyesületnek, azt a nyomozás fogja kideríteni, amelyet a szerajevói főállamügyészség és a zágrábi államrendőrség vezet. Bécsi politikai körökben azonban valószínűnek tartják, hogy a merénylőt ezen befolyás bírta reá tette. Valószínű ez azért, mert a nagyszerb köröknek dühét épen most szította nagyra az a páratlan lelkesedés, amelyet a király látogatása Bosznia lakossága körében keltett. Ez a tehetetlen düh még annál is nagyobb, mint amely ezeket a köröket az annexió idejében fogta volt fel. Érihető tehát, ha most eszközül használták el az amugy is betegesen melankolikus, rendkívül befolyásolható és mostoha anyagi viszonyai folytán elkecsereedett lelkű *Cserajics*-ot arra, hogy örült tetteivel elhomályosítani kísérelje meg a királylátogatás fényes benyomását, amelyről egy francia újságíró mondotta volt: „A bosnyák kérdés most meg van oldva, jól és alaposan van megoldva.” Hanem azért ezen kombinációk dacára sincs kizárva, hogy a merényletet eredetileg a királylátogatás alkalmára tervezték volt, és a bosnyák hatóságok bizonyára megkönnyebbült lélekkel fognak most visszagondolni azokra a rendkívül széleskörű óvintézkedésekre, amelyeket egyik-másik politikai személyiség hajlandó volt tulzottaknak minősíteni.

A merénylet dacára is azonban a bosnyák viszonyok ma is csak olyan egészségesek; mint tegnap voltak. Bosznia országutain és erdősegeiben olyan a személybiztonság, mint Ausztria vagy Magyarország legcivilizáltabb vidékein. Hanem persze egy fanatikus ember tette ellen, aki merényletéért életét is kész feláldozni, nem lehet hatásosan védekezni.

Varesanin báróné a merényletről.

Szerajevóból jelentik: *Varesanin* báróné közvetlenül a merénylet után fogadott egy hírlapíró. A kegyelmes asszony még halálsápadt volt a kiállott lelki megrázkódtatás és izgalom következtében, de azért egész magatartása elárulta a bátor asszonyt, aki az élet bármilyen nehéz pillanatában híven kitart férje oldala mellett. A báróné meghatottan fogadta a részvétnyilatkozatot és meleg szavakkal köszönte meg a szerencsekívánatokat.

— Nem tudom felfogni, — mondta a báróné, — hogy valaki az én jó uram élete ellen törjön. Rettenetes, hogy neki, aki soha életében senkinek sem ártott, meg kellett volna halnia. Még mindig reszketek, hogy hátha talán mégis az uram személyének szólott a merénylet, de ilyenkor mindig eszembe jut, hogy ő milyen jó ember és mennyire népszerű a városban.

Stadler érsek és *Sárics* dr. felszentelt püspök, akik ekkor érkeztek meg, megnyugtatták a bárónét, hogy a merénylet megismétlődésétől nem kell tartania.

KÉTSZÁZ EMBER HALÁLA.

A délvidéki árviz áldozatai. — Krassó-Szörénymegye pusztulása

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

A hétfői vihar és felhőszakadás Krassószörénymegyében kétszáz emberéletet pusztított el. Ennyiről tudunk most, de lehet, hogy több az áldozat, mert az árviz az összes hidakat elsodorta, az összes telefon- és táviróvonalakat megrongálta. A legtöbb községeket egyáltalán nem lehet megközelíteni, s az eső folyton esik. A nyomor óriási, vagy hetven—nyolcvan község területén elpusztult az egész termés. Országos segélyakcióra lesz szükség, hogy az amugy is szegény román népet megmentsek az éhaláltól.

A krassószörényi katasztrófa.

Lugosról jelentik: A hétfői felhőszakadás és zivatar elképzelhetlen pusztítást okozott egész Krassószörénymegyében. Amerre az ár elvonult, elpusztította az összes hidakat, elmosta az utakat, mondhatni, hogy a kultúrának minden nyomát elvitte. Issekutz Aurél alispán az első vészír vételénél kisetett a helyszínére és ott van most is. Az egész megyei közigazgatási apparátus éjjel-nappal talpon van, hatóság és csendőrség emberfeletti munkát végez, de segíteni mégis sok helyütt nem lehet, mert egész csomó községet semmiképpen sem lehet megközelíteni. Az alispán valósággal az életét kockáztatva igyekezett csónakon, meg uszva keresztülhatolni a vizen, de sikertelenül. Az eső folyton esik, ami a helyzetet még súlyosítja. Délelőtt tíz óráig ezek a rémhírek érkeztek a lugosi alispáni hivatalhoz:

Az eddig beérkezett jelentések szerint száznegyvennégy ember vízbefúlt. Ez azonban még nem végleges szám, mert sok helyről nem kaphattak jelentést.

Jablanicán vízbefúlt huszonnyolc ember. Az összes szarvasmarhák elpusztultak, a közhéghes nem lehet hozzáférni.

Ujsopot község elpusztult. Ötven ember vízbefúlt.

Ujmoldován az áradás áldozata tizenkét gyermek, akik vízbefúltak.

Szubeticán negyven ház összeomlott és hat ember vízbefúlt.

Bogodinc községben harminc ház rombadőlt és négy ember vízbefúlt.

Bozovicson az árviz tizenegy emberáldozatot követelt.

Dalboscen tizenöt ember fúlt a vízbe.

Szászabányán egy ember fúlt a vízbe. Itt a nagy hidat elsodorta a víz.

A pusztulás.

Lugosról jelentik: Az összes hidakat elvitte a víz, az összes termés elpusztult, a földeket a rohanó ár telegörgette kövekkel. Geleccen a Párty Sándor-féle faiparvállalat vasutját tizenkét kilométer hosszúságban úgy elmosta a víz, hogy még azt sem lehet megállapítani, hogy hol volt a töltés. Az orsovai járás főszolgabírája csak úgy tud érintkezni a lugosi alispáni hivattal, hogy a táviratot, melyen jelentést tett a helyzetről, Orsováról Bukaresten és Budapestén át küldte Lugosra. A kár sok millióra rug és még csak hozzávetőlegesen sem lehet megállapítani.

Jönnök a hullák!

Tegnap reggel Kussics község határában két felnőtt ember hulláját fogták ki a vízből. Pontos személyleírást vettek fel róluk, a ruháikat eltették és eltemették őket. Talán sikerül majd később megállapítani, hogy kik voltak a szerencsétlenek.

Issekutz alispán a következőket jelentette ki:

— Részletes információt még nem adhatok, mert több olyan község van, ahonnan semmi hírt sem kaptam. Ez érthető, mert az utak, a hidak, a táviró, a telefonvonalak mind elpusztultak. Szokolovác községbe úgy jutottam be, hogy átgázoltam a nyakig érő vizen. A község utcáin hőmpolyog az ár. Miután másképpen nem tudok az elzárt községekhez hozzáférni, megpróbálom és levon, meg gyalog a hegyeken át kísérem megközelíteni Teregovára felé Jablanicát. Ez az út nagyon veszedelmes, félek, hogy ez a kísérlet nem sikerül.

Az eddigi híradások szerint azt kell feltételeznem, hogy a halottak száma meghaladja a kétszázat. A legborzalmasabb volt a pusztulás az orsovai, a jámi és a bozovicsi járásban.

Egész Ujsopot elpusztult. De másutt is nagy a veszteség. Eddigi hírek szerint Jablanicán huszonnyolc, Bozovicson tizenöt, Gerbovestyén tizenegy, Dalboscen hét, Szlatinán kettő, Mehádián tizenegy ember vízbefúlt. Bozovicson harmincöt ház összedőlt. Nagyon szomorú a helyzet, a nyomor óriási nagy és az a legfélelmetesebb a dologban, hogy a szerencsétleneken alig tudunk segíteni, mert a szinte példátlan zivatar valósággal elzárta a külvilágtól néhány községet.

Az összes mérnökök künn vannak a helyszínen, ők most megállapítják, hova, hogyan, mily eszközökkel kell segítyt nyújtani és ennek nyomán aztán rögtön intézkedem.

A nyomor óriási nagy. Sietni fogunk az utak és hidak építésével, hogy a nép kenyérhez jusson.

Ujra zivatar.

Déli egy órakor azt jelentik Lugosról, hogy ott az idő borult és Jablanicáról, a legveszélyeztetettebb pontról azt jelentik, hogy ott újra zivatar van.

Ujabb, részletes adatok.

Az est folyamán Issekutz Aurél a következőket közölte:

Krassószörénymegye egész területén tizenharmadikán óriási vihar és felhőszakadás pusztított, mely különösen a jámi, moldovai, karánsebesi, teregovai, orsovai és bozovicsi járásokban emberéletben és anyagiakban óriási károkat okozott. A közlekedés fennakadva, az utak elmosva, hidak elsodorva, több község a külvilágtól teljesen elzárva, táviró- és telefonvezetékek nagyrésztben elrombolva. Az eddigi hírek nem adják hű képét a nyomornak, mert a veszteségekről csak elképzelve és kerülő utakon érkeznek a jelentések. Délig a helyzet képe ez:

Teregovai járás:

Temes-Szalatina. Négy halott.

Jámi járás:

Bozovica. Két halott. Harmincöt ház összedőlt.

Szászka. Egy halott. Három ház összedőlt.

Román-Szászka. Három halott.

Majdás. Négy halott. Ötvenhét ház elpusztult.

Karánsebesi járás:

Mörul. Hat halott.

Moldovai járás:

Ujmoldova. Három halott.

Radimna. Iszonyatos pusztulás. Az ár rombadöntött mindent. A vetésből semmi sem maradt.

Szokolovác. Harminc ház összedőlt.

Szlatica és Langenfeld. A cigánytelepen több ház összedőlt.

Dolnya-Lubkova. Harminc ember hiányzik.

Orsovai járás:

Mehádia. Tizenhárom ember meghalt.

Jablanica. Állítólag huszonnyolc ember hiányzik. Sok ház összeomlott. A vasuti hidat elrombolta, a közuti hidat megrongálta az ár. A herculesfürdői állami utat száz méternyi darabon elmosta a víz.

Bozovicsi járás:

Bozovics. Tizenegy halott.

Dalboscen. Tizenöt halott.

Mocserics. Hét halott.

Ujsopot. Ötven halott. Ez a község teljesen elpusztult.

Négy vashid pusztulása.

Fehértemplom és Bázias között a Nera folyó vize még igen nagy, a töltés huszonöt méter hosszúságban átszakadt, más helyen pedig teljesen el van mosva. A Nera hidja szintén veszélyben van, a pálya helyreállítása bizonytalan ideig fog tartani. A felhőszakadás Karánsebes és Mehádia között egyre tart és a pályán sok helyen további súlyos rongálásokat okozott. A legnagyobb pusztításokat vitte véghez a felhőszakadás Körpa és Krusovec között, ahol hat hidat beiszapolt, másfél méter nyílású boltozatot lerombolt, egy tizenöt méter nyílású vashidnak egyik ellenfalát alámosta oly mérvben, hogy az félméternyire lesüllyedt. Jablanica mellett egy őrházat elsodort, úgy, hogy a lakók hajlék nélkül maradtak. A pályán négy vashidat rombolt szét az ár. Ezek közül kettő ötven méter hosszú és kétnyílású, egy harminc méteres és egy nyílású, egy pedig hatvanméteres. Minthogy a megromlott pályán csak Karánsebesig lehet jutni, rendkívüli nehézségekkel jár a rombolások tüzetes megállapítása és a javítási munkák megkezdése. Az eddigi vizálatok alapján megállapították, hogy két-három hétig tart a provizórikus állapot megteremtése. A forgalom így is nagyon nehézkes lesz, azonban még így is megeshetik, hogy az utasoknak egy kilométer távolságra is el kell gyalogolniuk, amíg az egyik vonattól a másikhoz érnek. Az összerombolt vashidakat egyelőre fahidakkal pótolják, amelyeken persze nem mehet át a vonat. Amennyiben a szükséges hidrészek rendelkezésre állanak, az új vashidak építéséhez minél előbb hozzáfognak. Mindezek természetesen csak tervek. Hogy a katasztrófa hogy lesz orvosolható legelőszorúbben, azt csak akkor lehet teljes bizonyossággal megállapítani, ha a bizottság az egész pályát bejárta, ami esetleg napokig eltarthat.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

A kisjenői pótválasztás.

Wenckheim László grófot 212 szótöbbséggel képviselővé választották.

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, június 16.

Amilyen rendkívüli érdeklődés előzte meg a kisjenői pótválasztást, olyan csendben, mondhatni méltóságteljesen fejt le. A minap egy fővárosi félhivatalos lap tudósító valósággal megrémítő hírt közölt arról a terrortól, amelyet a nemzetiségi párt jelöltje, Goga Oktávián érdekében kifejt. Ennek következtében mindenki rendkívül izgatott választási harcot várt és a választás intézősége a netalán előforduló tettegességek megállítására erős karhatalom kirendelését kérte. Kivonult Aradról egy zászlóalj gyalogos katona, egy eskadron huszár és igen sok csendőr, akikre azonban szükség nem volt, mert bár a választás roppant izgalmas volt belsőleg, külsőleg a legnagyobb rendben zajlott le.

A választás lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

Választás előtt.

Réggel 8 óra tájban a községben még alig lehetett észrevenni, hogy a mai nap a heves küzdelem napja lesz. A házakon csak itt-ott lengetett a szél nemzetiszínű lobogókat. Csődület se igen volt sehelse, legfeljebb a kortestanyák ajtajában. No meg a választási bódé körül sürgölődött néhány választási funkcionárius.

Nyolc óra után aztán kezdtek élénkülni az utcák. Egymás után érkeztek meg a község az avasói hosszabb rövidebb kocsisorokkal, cigányzene mellett, vagy rezesbandákkal. Alig egy félóra alatt teljesen megváltozott a község képe. Kocsisorok kigyóztak egymás után piros és fehér tollas emberekkel, nemzetiszínű zászlókkal, zürzavaros khaosszá összevegyülő zenekarokkal. A magyar és román választók egymásután vonulnak kijelölt helyeikre. A románoknak nincs egyetlen zászlójuk de mindjárt meglátják rajtuk, hogy Goga választói, akinek nevét különben elég sűrű „setreske” között állandóan emlegetik. A magyar és sváb választók többnyire zenekart is hoznak magukkal. Recsegetik is bőven a Hunyadi-indulót, a Kossuth-nótát, közbe-közbe pedig azt a közismert, egyáltalán nem népies népdalt, hogy: Jaj letenem nem bírok magammal.

A választási bódé a fő-utcán a kaszinó előtt van felállítva. Két szavazatszedő bizottság számára van hely benne. A két pártbeli választókat két oldalról becsájtják az urna elé. Addig pedig, míg a választás megkezdődik, a választók két egymástól jó távol fekvő téren tanyáznak, s ott mindkét helyen valóságos kocsi-tábor keletkezik. Itt tanyázik a választók egy része is, míg másik rész az alkotmányosság keretein által igazán megangedett módon a kortestanyáknál táplálkozik. Hallottam ugyan tulontul felfújt meséket arról, hogy mi-csoda etetés-itetés történt, de tény az, hogy az egész választás alatt alig láttam több részeg embert, mint egy-egy ünnepnapon.

Pontban kilenc órakor a törvény értelmében megkezdődött a szavazás. Egy hajdu dobzóval adta tudtul mindazoknak, akiket illet, hogy a szavazás megkezdődött. Megkezdte működését a két szavazatszedő bizottság, melyeknek tagjai a következők voltak. Választási elnök: Ujj János szabályozási igazgató főmérnök; a másik bizottságnál Zechmeister Sándor. Helyettes elnökök: Skulak Gyula dr. ügyvéd és Glück Géza dr. ügyvéd. Bizalmi férfiak a

Wenckheim-párt részéről Schmidt Elek és Madarász Géza az első, Telmann Sándor és Bosányi Kálmán a második szavazatszedő bizottságnál. A Goga-párt részéről Grozda Aurél dr., Popescu Adrián dr. az első, Petrucz Jusz-tin dr. és Pópa György dr. a második bizottságnál voltak a bizalmi férfiak.

Kezdődik a szavazás.

A választási elnök néhány szóval nyitotta meg a szavazást, szigorúan lelkére kötve minden funkcionáriusnak a legszigorubb törvényességet. Egyébiránt meg kell jegyeznünk, hogy a választási elnök a törvényességet kissé tulszigoruan magyarázta, mert a pártok közti megállapodás szerint mindössze 18 passpartut adott ki és kijelentette, hogy ujságirónak se passpartut nem ad, sem a bódéba belépni nem engedheti. Mert a törvényben, ugymond, nincs arról szó, hogy a szavazás nyilvános (!)

A szavazás a legnagyobb rendben indult meg. Szinte csodálkozott az ember azon, hogy mire jó az a sok csendőr és katona, akik a választásra ki voltak rendelve. A választáshoz ugyanis az aradi 33. gyalogezred egy zászló-alját, a 12. huszárezred egy eskadronját, meg igen nagyszámu csendőrséget vezényeltek ki. A szegény katonák azonban egész délelőtt hiába izzadtak a rendkívül forró napsugárban, s délután hiába áztak bőrig a hirtelen támadt zivatarban, különösebb tennivalójuk nem akadt.

Először Kisjenő község polgárai adták le szavazataikat. Ebből Wenckheimnak 52, Gogának 26 szavazat jutott. Erdőhogy és Talpas községek, amelyek azután szavaztak, még mindig Wenckheim grófnak szereztek előnyt. Sep-rős község azonban a Goga javára billentette a mérleget.

Délelőtt 11 órakor a következő volt a szavazatok aránya:

Goga	173.
Wenckheim	164.

Hullámzó arányszámok.

Ez a kis többség hirtelen nagyon elbizakodottá tette a románokat, akik már örömmel dörzsölgették a tenyereiket, hogy Goga legalább is háromszáz szótöbbséggel fog győzni. Ez az örömük persze hamarosan korainak bizonyult. A következő községekben ugyanis a Wenckheim-pártiak voltak nagyobb számmal és így az arány ismét az ő részükre billent. Általában a számarányok folytonosan hullámoztak a szerint, amint magyar vagy román község járult az urna elé. A községekben ugyanis a szavazatok teljesen aránytalanul osztottak meg.

A délelőtt folyamán teljesen nyugodtan ment a szavazás. A polgártársak ugyancsak megizzadtak a hárért, a nap irgalmatlan forrósággal tüztött az alkotmányos jogukat gyakorló polgárookra.

Nem esoda hát, ha egyik-másik kiszáradt torku atyafi élénken kezdte hajtogatni, hogy hát hol van az a sokat emlegetett itatás. Hogy szeretné már látni. Persze a szemfüles kortések hamarosan leintették.

Egy másik szavazó polgár pedig arról tartott prédikációt, hogy az egyenlőség elvét ugy lehetne legjobban keresztülvinni a szavazásnál, ha az ebéd helyett inkább egy két koronácskát adnának, mert így — mondta — egyiknek nagyobb a gyomra, mint a másiknak. És ebben igaza is volt, bár a szigoru kortések ennek dacára leintették. Egy uradalmi intéző nagyon barátságosan beszélgetett két atyafival, háromszor is megszorongatta a kezüket és szólitgatta őket édes polgártársaknak, kedves polgártársaknak, míg végre az egyik megunt a dolgot és így szólt:

— Persze ma még kedves polgártársak vagyunk, de holnap már bagós parasztek!

Mig a nagy forróságban a nép sörért kiállt, az alkoholelleses liga se maradt télenül. Cédulákat osztogattak, hogy a választók főleg a választás napján őrizkedjenek a szeszes italoktól. No ennek ugyan schase volt kevesebb hatása, mint mi. Meg is jegyezté egyik polgártárs, hogy de boldog ember lehet az, aki ilyen ostobaságokat írkal.

Közben elérkezett a dél, de a választók folytonosan tódultak az urna elé. Még mindig Wenckheim vezetett. Az arány ekkor ez volt:

Wenckheim	528
Goga	301

A délutáni szavazás.

Ebéd közben és ebéd után is egyhangúlag folyt a szavazás. Olyan gyorsan ment a dolog, hogy már azt hitték, öt órára be lehet fejezni a választást. Nem így történt. Ebéd után viharos felhők kezdtek tornyosulni és két óra tájban úgy megeredt az eső, mintha dézsából öntöttek volna. A váratlan zuhany persze néhány pillanat alatt szétrebentette az embereket és a kortestanyákra menekültek. Csak a románok állottak rendületlenül. Sőt a legnagyobb román községek: Nadab, Zaránd, Szintye, Csintye, melyek együtt 450 választót számlálnak, épen a legnagyobb esőben vonultak fel katonásan négyes sorokban.

Igaz ugyan, hogy a románok imponáló felvonulását nem a lelkesedés, hanem a terror idézte elő, mert a román papok és a választás előtt a kerületben megjelent román vezetőférfiak mindenféle ijesztgetéssel bírták rá a választókat, hogy Gogára szavazzanak.

A hirtelen támadt zivatar, amely kisebb-fajta felhőszakadásnak is beillett, kissé hátráltatta a szavazást. Délután négy órakor a szavazatok aránya ez volt:

Wenckheim	882
Goga	607

A szavazó urnákhoz állandóan román községek járulnak s úgy látszik, hogy a különbség hamarosan el fog enyészni. A diferencia állandóan fogyott is, de azért a Wenckheim-párt is mindig tudott annyi szavazót az urna elé küldeni, hogy a különbség ne fogyjon róhamosan.

Az utolsó erőfeszítések.

Körülbelül hat órára valamennyi község lezavazott s erre azokat szavazatták meg, akik a sorrendes szavazásnál kimaradtak. Itt a Wenckheim párti választók nagy többségben voltak s már ekkor biztosra vehető volt a Wenckheim László gróf győzelme. Nem is uralkodott valami nagy érdeklődés és élénkség, a választási helyiség körül csak asszonyok és gyerekek csoportosultak, akik roppantul csodálkoztak, amikor a vége felé betegket és összetört aggyastyanokat kossin hoztak a választásra. Mert, ha látszólag kimerült is az érdeklődés és valószínű volt Wenckheim győzelme, egyik párt se lankadt, hanem minden erejét megfeszítve, küzdött. Ez magyarázza meg azt, hogy a kerület 2754 szavazópolgára közül 2280-an leadták szavazatukat.

Fél hét órakor a választók már oly csekély számmal jöttek, hogy kitűzték a zárórat fél nyolc órára. A szavazatok állása ekkor ez volt:

Wenckheim	1067
Goga	967

Erre mindkét részről még egy hatalmas erőfeszítés követhetett. A Goga-párt, azonban hamarosan kiadta végső orrát, míg Wenckheim előnye megkétszereződött.

A választások végső eredménye ugyancs a záróra leteltével ez volt:

Wenckheim	1246
Goga	1034

vagyis Wenckheim László grófot 212 szótöbbséggel a kisjenői választókerület képviselőjévé választották.

Az eredményt este nyolc óra után hirdette ki a választási elnök, ami a kortestanyákon a pártállásoknak megfelelően vegyes érzelmekeket keltett. A Wenckheim-párti kortestanyán, ahol állandóan két rezesbanda is szórakoztatta a lesvavazott választókat, hatalmas éljen, hoch, szetreaszka olvadt össze khaotikus zürzavarba.

A vidéki választók legnagyobb része még a délután folyamán hazament, egy kőzet zaj volt a kortestanyákon, aztán elcsendesült a falu. Csak az otromba, lécből összetákoltt választási helyiség, a környéken elszórt papirdarabok, elvesztett jelvények, kortestollak emlékeztettek az izgalmas választási napra, amely a munkapárt mandátumainak számát egygyel ismét megszaporította.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Medgyaszay Vilma nem jön. Medgyaszay Vilma ma sürgönyileg értesítette Szendrey Mihály szinigazgatót, hogy ágyban fekvő beteg s így képtelen Aradon játszani. Vendégfellépte tehát bizonytalan időre elmarad.

* A debreceni színház. Sok szó esett a debreceni színház pályázatáról. Mint most értesülünk, a színházügy végleges befejezést nyert. Magoss György dr. városi főügyész a város képviselőtestületében megkötötte a szerződést Zilahy Gyula szinigazgatóval a következő három esztendőre. A debreceni színház igazgatója 1914 ig tehát Zilahy Gyula lesz, aki jövő évi társulatának névsorát már a színházi bizottságnak bemutatta. A névsor a következő: Bárdos Irma népszínműénekesnő, Császár Kamilla naiva, T. Csige Böske drámai, vígjátéki szubrett, Gazdy Aranka drámai hősnő, Gerő Ida komika és vígjátéki anya, Huzella Irén drámai szende, Kun Irén szubrette, énekesnő, Unger Anna színésznő, segédénekesnő, Uti Gizella drámai anya, Zilahyné S. Vilma opera, operett koloraturénekesnő, Zsigmondy Anna operett-szubrett, Perczel Karola, Perczel Rózsi táncosnők, Borbély Sándor operett buffó és szalonkomikus, Dési Alfréd jellemkomikus és társalgási színész, Irmay Béla titkár, igazgatóhelyettes, Horváth Kálmán baritonista és énekes bonvivánt, Ferenczy Frigyes főrendező, Kardos Géza bonvivánt és lírai szerelmes, Ligeti Lajos operett-burleszk, komikus, Mártonffy Róbert szerelmes és társalgási színész, Nádor Zsiga síhader és operett-komikus, Patoky József drámai apa és jellemszínész, Szánthó Jenő tenorista, Thury Elemér drámai hős és jellemszínész, Terma Zsiga tenorista, Zilahy Gyula színész, igazgató.

* Az Uránia hírei. Nagyszabású művészi programot állított össze a következő hetekre az Uránia igazgatósága. A most műsoron lévő szenzációk után már június 21. és 22-én előadásra kerül Serényi Gusztáv dr. és Szinyey Pál aktuális darabja, A levegő meghódítása. Ezt a darabot a budapesti Uránia hetvenszer adta elő egymásután. A darabhoz megszerezte az Uránia a jelenlegi budapesti repülő meeting mozgófényképét és ezt is bemutatja. Június hó 30-tól július 3-ig fenomenális sport műsort élvezi a közönség az Urániában, ezután pedig július hó 5-7-én Pekár nagyzerű darabja, Napoleon kerül előadásra. A darabokat Olasz Pál hírlapíró olvassa fel, aki egyike a legkivá-

lőbb felolvasóknak. Az itt vázolt művészi repertoár is mutatja, hogy milyen gondosan igyekszik az Uránia színház igazgatósága a közönség művészi igényeit kielégíteni. 241

Augusztia főhercegnő a repülőgépen.

Warchalowsky biplánján a levegőben.

Távirati tudósítás.

Arad, június 16.

Az aviatikai telepnek — mint fővárosi tudósítónk jelenti — kedves szenzációja van. A legnépszerűbb magyar asszony, Augusztia főhercegnő ma reggel háromnegyed tíz óra felé felszállt Warchalowsky orosz aviatikussal és három-négy méter magasságban repült vele háromszáz méternyi távolságban.

A fenséges asszony ma korán reggel főlovászmestere kíséretében kilovagolt a rákosi lovassági térre, ahol most a versenyeket tartják. Jó néhány kört galoppozhatott be, amikor a hangárok felé lovagolt. Itt már néhány repülőgép állt próbára készen, mellettük a pilóta és a mechanikai személyzet.

Az aviatikusok tiszteletteljesen üdvözölték a főhercegnőt, aki Warchalowsky biplánja felé közeledett és megkérdezte az aviatikust, vajjon felvenné-e a gépére.

— Nagyon szerencsésnek érzem magam, ha fenségedet felvihetném.

A főhercegnő erre fürgén leugrott a lóról és a biplán második ülőkéjébe segítettte magát. Az aviatikus megindította a csavart, a motor puffogni kezdett, néhány lépésnyit gurult a vászonalkotmány és a jury-tribünnel szemben felemelkedett szép egyenletesen a levegőbe. Majd kis ingadozással nekilendült a gép és egyenes irányban ment a terep végig. A lovak kísérték a repülőgépet és amikor ez egy kis zökkenéssel leszállt, Augusztia főhercegnő nyomban kiugrott a gépből és megköszönte az aviatikus fáradságát.

— Igazán pompás egy ilyen légi ut — mondta.

Warchalowsky egy újságírónak a következőket jelentette ki: Motorom kitűnően működött, be voltam gyakorolva az utassal való repülésbe, nyugodt lelkiismerettel vittem magammal a fenséges asszonyt. Mikor leszálláshoz kormányoztam gépemet, a fenséges asszony ezt mondta:

— Már leszállunk? Nem lehet még egy kört csinálni?

— Én nem számítottam rá, hogy még egy kört fogunk csinálni, nem akartam kockáztatni a további repülést.

Augusztia főhercegnő fekete lovaglőruhát, sárga köpenyt, vörös csizmát és szalmakalapot viselt. A főhercegnőnek leszállás után eszébe jutott, hogy le szeretné magát fényképeztetni a repülőgépen. Hamar előkerítettek egy amatőrt, Csömöri Béla mérnököt. A főhercegnő visszaült a gépbe, a mérnök megosinálta a felvételt.

Holnap délelőtt Augusztia főhercegnő Engelhardt kapitány Wright-gépén fog felszállni.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi máv. vonatkísérők személyzete az építendő „Otthon” alap javára július hó 3-án este tárcvigalommal, délután különféle népmulatságokkal, értékes tombolával, tűzijátékkal egybekötött hatalmas szabású népünnepet rendez, melyre kimerítő programot a közeli falragaszok adnak. 2407

A mai pótválasztások eredménye.

A miniszterelnök bécsi utja.

Távirati tudósítás.

Arad, június 16.

Hét választó kerületben volt ma pótválasztás és négy kerületben a munkapárti jelölt jutott többséghez. A legnagyobb érdeklődéssel a kisjenői választást kísérték az ország. Erről lapunk más helyén tudósítunk.

A politika mai eseményeiről a következőket jelentik távirataink:

Az új képviselők.

Székelyhídról jelentik: Ma reggel 8 órakor kezdődött a pótválasztás Molnár Ákos Kossuth-párti és Fráter Lóránd Justh-párti jelölt között. A választási elnök Magyar Miklós. Este 10 órakor a választás a következő eredménnyel végződött: Fráter kapott 911 szavazatot, Molnár Ákos 906-ot. Frátert öt szótöbbséggel megválasztották.

Dunakecseletről jelentik, hogy a pótválasztáson délután 6 óráig Pozsgay Miklós Kossuth-pártinak 756, Erekly Károly munkapártinak 606 szavazata volt. Végeredmény: Pozsgayt 275 szótöbbséggel megválasztották.

Dunavecseről jelentik: A mai pótválasztásnál este 7 órakor Teloki József gróf munkapárti 898, Benyovszky Sándor gróf Kossuth-párti 973 szavazatot kapott. Benyovszkyt tehát 75 szótöbbséggel megválasztották.

Halason Hegedűs Kálmán munkapártit Babó Mihály Kossuth-párti jelölttel szemben nagy szótöbbséggel megválasztották.

Páérről jelentik: Páéren ma volt a pótválasztás. Németh Károly dr. munkapártit 69 szótöbbséggel képviselővé választották Markos Gyula Justh-párti ellen.

Mohácsról jelentik, hogy ott a mai pótválasztáson Andrics Tivadar munkapárti jelöltet 143 szótöbbséggel megválasztották.

Minisztertanács.

Budapestről jelentik: A miniszterelnöki palotában ma délelőtt Khuen-Héderváry gróf elnöklésével minisztertanács volt, amelyen Zichy János gróf kivételével a kabinet valamennyi tagja megjelent. Minthogy a tegnapi tanácskozáson a királyi kérésről tárgyaltak, ma folyó ügyeket intéztek el. A tanácskozás két óra után ért véget.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapestről jelentik: A miniszterelnök holnap reggel jtkára kíséretében Bécsbe utazik és előterjeszti a királynak a trónbeszéd szövegét, amelyet tegnap és ma megállapítottak. A miniszterelnök meg fogja látogatni Aerenthal külügyminisztert is. A miniszterelnök még holnap este visszaérkezik Budapestre.

A főrendiház elnökei.

Mint a Pester Lloyd értesít, a királynak a kormány a főrendiházi elnökséget illetőleg azt az előterjesztést fogja tenni, hogy Csáky Albin gróf elnökké és Széchenyi Sándor gróf és Kemény Sándor báró alelnököknek neveztesenek ki.

A pozsonyi mandátum átadása.

Budapestről jelentik: Pozsony város harminc tagú küldöttsége tisztelettel ma Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél és átnyújtotta neki a pozsonyi első kerület mandátumát. Hieronymi a küldöttségnek adott válaszában a következőket mondta: Néhány nap múlva megnyitják a parlament és ott lesz a helye annak, hogy a nemzeti munkapárt igazolja, hogy

a nemzet bizalmára érdemes volt és érdemes is marad.

Mondhatjs, hogy a kormány úgy a maga egészében, mint egyénekenként is mindent el fog követni, hogy az utóbbi időben rossz viszonyok közé került ország haladását minden irányban megnyissa. Meg van győződve, hogy az a párt, amely a jövő országgyűlés többsége lesz, azt a hatalmat, amelyet a nemzet kezébe adott, becsületességgel és mérséklettel, de egyuttal bátorsággal is fogja kezelni.

Az ország bizalma megadta a nemzeti munkapártnak annak a lehetőségét, hogy a parlamentet ismét megfelelő nivóra emelje. Azt hiszem, hogy a megváltozott viszonyok hazánk felvirágoztatására, jólétének előmozdítására kedvező befolyással lesznek és remélem, hogy Magyarország egy szebb és jobb jövőnek néz elébe.

Délben az országos kaszinóban társasébed volt, amelyen Hieronymi, Hazay és Héderváry gróf miniszterek is megjelentek.

Egy aradmegyei urileány kalandja.

A becsületes nyelvmester.

*

Előkelő aradmegyei földbirtokos család leánygyermekének különös kalandjáról ad hirt „Az Ujság” ma érkezett száma.

Még a múlt hónapban történt, — írja a nevezett lap — hogy Szolnokon túl megrongálódott a vasut töltése. Az eső mosta el félkilóméternyi távolságban. A közlekedés, a míg a bajt helyrehozták, átszállással történt, a mi az utasoknak meglehetősen kellemetlen volt.

Az átszállás hozta össze Kollárics Vilma diószegi születésű tizenkilenc éves tanítónőt Marossi Tivadar ungvári születésű harminc éves nyelvmesterrel. Mind a ketten Aradon szálltak fel a vonatra és ugyanegy kocsiszaka-szaka kerültek.

Szolnokiig, vagy szabatosabban szólva: a megrongált vasuti töltésig nem beszéltek egymással. Nem volt alkalmuk, hogy összeismerkedjenek. Pedig Marossi nagyon szeretett volna közeledni a szép leányhoz. Megszólítani akármi ürügy alatt nem mert. Tartott tőle, hogy utitársnője visszautasítja.

De midőn az átszállásnál látta, hogy a leány öt kisebb-nagyobb bőrönddel bajlódik, melyeket egymaga képtelen átcipelni a másik vonatra, szó nélkül felkapott hármát közülök és cipelte a kisasszony után, aki nem tudott eléggé hálálkodni a fiatal ember udvarias előzékenységeért.

Átszállás után azután teljesült a nyelvmester óhajta. Nemcsak megismerkedett a fiatal tanítónővel, akiben nagyon intelligens uri leányra talált, hanem engedélyt kapott tőle arra, hogy Budapestre érve, cicerone-ja lehessen. Mert Kollárics Vilma először járt a fővárosban és azért ment oda, hogy néhány napot rokonainál töltsön.

— Ha megérkezünk Budapestre, — szólta a leány — kocsi-ra rakom podgyászomat, elhajtatok a Csányi-utcába nagybátyámékhoz, ahová azonban énnek nem szabad eljőnnie. Mentis Isten, hogy megtudják, hogy én az uton ösmeretséget kötöttem. Nagyon szigorú erkölcsű emberek. Még azt hiszik, hogy könnyelmű, rossz leány lettem. Ellenben holnap délelőtt találkat adok énnek. Mondja, hogy hol legyenek tíz óra tájt? Majd kocsin odahajtatok.

Marossi boldog volt. Ennyit ő nem is várt. Megmondta a találka helyét és elsielt.

Másnapról fogva aztán mindennap talál-

kozott a leánnyal, a kinek hamarosan bizalmasa lett. A tanítónő elmondotta neki, hogy az idén kapta meg oklevelét és az a szándéka, hogy állami tanítónői állásra pályázik. Ez nagyon nehéz dolog lesz, mert előtte már évek óta vannak előjegyzések, de hatalmas protektorok járnak érdekében. Majd csak kijárják neki az állást.

A leány oly disztináltan viselkedett, női méltóságát, tisztességét annyira meg tudta őrizni, hogy Marossi nagy dologra határozta el magát: arra, hogy nőül veszi a leányt.

Még korainak tartotta szólni a leánnyal a szándékáról, előbb egészen ki akarta ismerni, hogy talál-e nála viszonzszerelemre. Csakhogy a kiösmérésre nem került sor.

Marossi, akinek nagy jövedelme van abból, hogy évek óta a legkiválóbb mágnás családok gyermekeit oktatja francia, angol és német nyelvre, tegnapelőtt, hétfőn, igen kellemetlen meglepetésben részesült.

Eppen el akart indulni Nagymező utca 61. szám alatt levő lakásáról a rendes délelőtti találkára, amidőn egy elegánsan öltözött fiatal ember állított be hozzá. Az illető bemutatkozott. *Egy dussgazdag aradmegyei földbirtokos családhoz tartozó ur volt.*

— Azért kerestem fel önt, — kezdte — mert fontos kérdései valóm van. Szíveskedjék elmondani, hogy honnan ösmeri azt a nőt, a kivel napok óta együtt jár?

A kérdés meglepte Marossit. Először nem is akart felelni, de aztán utóbb, látva látogatója indulatosságát, elmondta a leánnyal való ösmeretségének történetét. De még jobban meglepődött, a midőn a fiatal ember nyugodtan végig hallgatva őt, hirtelen kérdezte:

— Becsületszavát adja, hogy nem csábította el a szerencsétlent?

Marossi becsületszavára állította, hogy nem, de megkérdezte, hogy mire való ez a kérdésökös.

Igy tudta meg a következőket: A leány, noha külsején, magaviseletén nem látszik meg, romantikus hajlamu idegbeteg. A fiatalember az ő bátyja. Múlt hónap közepén nővére hirtelen összeösmagolta holmiját és azt mondta, hogy Kassára utazik néjéhez, aki ott egy századosnál férjnél van. Minthogy ezt máskor is tette és nem lett belőle baj, hagyták utjára. De ezuttal kitűnt, hogy nincs nővérénél. Keresésére indultak és Budapesten megtudták, hogy álnéven, mint tanítónő tartózkodik egy nagyon távoli rokonánál. A leányt oly állapotban találták, hogy szanatóriumba kellett szállítani.

De a család meg akarta magát nyugtatni. Ezért fordultak Marossihoz bizalommal, hogy nem történt-e a leánnyal baja, mialatt Budapesten ideges, szinte önkívületi állapotában bujkált. Ez a nyelvmester kalandjának története.

TANÜGY.

(—) Érettségi vizsgálatok az aradi középiskolákban. Az aradi kir. főgimnázium érettségi vizsgálatán Takács Menyhért dr. elnökölt. Az eredmény, amelyet az ez évi VIII. osztály felmutatott, szenzáció számba megy. Az osztály harminc tanulója közül egyetlenegy sem bukott meg és tizenhárom, tehát majdnem ötven percent jeles érett lett. Ilyen eredményre nem is emlékezünk.

Jelesen érettek a következők: Benedek Berta, Fábry Nóra (Fábry Sándor dr. leánya), Földes Gyula, Freud Miksa, Fuchs István, Fuchs György, Klein László, Koszó János, Kulcsár Sándor, Issekutz Sándor, Medveczki Sándor, Neidenbach Ödön és Scharntner Sándor.

Jól érettek: Bock Béla, Bozsidiár Dusan, Fenyves István, Major Sándor, Szegő Sándor, Telmányi Emil, Villányi István.

Elégséges eredményt értek el: Angyal

Vilmos, Forbáth József, Glutig Lajos, Hank Ödön, Haszlinger Lajos, Földes Béla, Kiss Géza, Pucher Zoltán, Siebig Béla, Sims Antal.

A főreáliskolai érettségi vizsgálat következő eredménnyel folyt le:

Jelesen érett kettő: Rudas Sándor és Somogyi Andor, jól érett öt: Adler Ernő, Cserő József, Czukor Károly, Höflich Béla és Schwarcz Jenő, érett öt: Heim Gyula, Lambert Jenő, Répásy Ödön, Van der Venne Manó és Weisz Emil. Négyen egy-egy tárgyból buktak s a szeptemberben tartandó javító vizsgálatra utasítottak. A vizsgálatokon Vass Bertalan dr. tankerületi főigazgató elnökölt.

HIREK.

A harmadik egyetem — Pozsony.

Uj fakultás szervezése.

Távirati tudósítás.

Arad, június 16.

Evtizedek óta foglalkoztatja az egész országot a harmadik tudományos főiskola felállításának kérdése. A nagy problémát azért volt nehéz megoldani, mert a hely kérdése tolt előtérbe és a nagyobb vidéki városok olyan versengést folytattak az egyetemért, hogy a kormányok állandóan huzódoztak a harmadik egyetem létesítésétől. Szeged, Kassa, Debrecen és Pozsony éberem figyelték egymást és féltékenység által tüzelve egymást igyekeztek tulszárnyalni az egyetem létesítéséhez szükséges anyagi eszközök felajánlásában. A kérdés már teljesen megérett a megoldásra és Debrecen már-már abban az illúzióban élt, hogy falai között talál ott-hont az új főiskola. Egy klerikális lap tudósító könyomatos kürtölte világgá a választások előtt, hogy a kormány döntött az egyetem felállítása kérdésében és Debrecen vitte el a pálmát. A hivatalos cáfolat azonban csakhamar eloszlatta a rózsaszínű reményt.

Ma este azonban végre teljes bizonyosság támadt ebben a korszakos kulturügyben. Kipattant a titok burka és nyilvánosságra jutott, hogy a kormány már hetekkel ezelőtt megtartott minisztertanácsban eldöntötte a harmadik egyetem sorsát. Pozsony városában fogják megépíteni a magyar tudománynak új várát és pedig nemcsak jogi, bölcsészeti és orvosi fakultása lesz az egyetemnek, hanem egy eddig nem létező tanszakot is szerveztek. A katonai tudományok fakultásának felállításával a pozsonyi egyetem megelőzi a világ összes főiskoláit. A tanszak pedagógiai rendjét a hadügyi kormány dolgozta ki és a tanárok a vezérkari tisztikarból kerülnek ki.

Pozsonyban már hetek óta tudtak a vezető körök a kormány döntéséről és ugyszólván a rektortól a pedellusig minden állásra ki van szemelve a kinevezendő személy.

Az egyetem felállításához a kormány az exlex megszűnte után azonnal hozzáfog.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 17-én az időjárás: meleg, elvélve csapadék.

— Vilmos császár állapota. Berlinből jelentik, hogy Vilmos császár állapota ismét rosszabbra fordult. A császár nem kimélte magát úgy, mint az orvosok kívánták volna. Különben is Vilmos császár nagyon türelmetlen beteg. Azt a hivatalos közlést, hogy a császár régi és új baja között nincs összefüggés, el kell hinni, mert orvosi szaktekintélyek adják közre. A furunkulózisról elterjedt hírek alaptalanok, a kéz izületi furunkulózisánál csak külső izgatottság által támadt affectióról van szó. Egy más távirat azt jelenti, hogy Vilmos császár újból furunkulózis beteg, aminek fészke térdében van.

— Mayer Ödön dr. mandátuma. A következő sorok közlésére kértek fel: *Igen tisztelt Szerkesztő ur!* Az aradi mandátum átadásáról b. lapjának június 15-iki számában hozott közlemény szerint *Geszten* szóba került az is, hogy a kormány és románok között létrejött egyezséget utóbbiak megszegték és ezért történt, hogy a munkapárt az alvinci kerületben engem csak három nappal a választás előtt jelelhetett. Az igazság érdekében meg kell állapítanom, hogy a kormány a románokkal — a választásokkal kapcsolatosan egyességet egyáltalán nem kötött, a nem is létező egyességet tehát a románok meg sem szeghették, — ami pedig az én jelölésem késői voltát illeti, ez egészen más, inkább helyi vonatkozású körülményekben leli magyarázatát. Soraim közléséért fogadja Szerkesztő ur szívélyes köszönetemet, mellyel maradok régi híve: Mayer Ödön dr., az alvinci kerület országgyűlési képviselője.

— A repülőversenyek. A mai repülőversenyen nagyobb esemény nem történt. A francia aviatikusok a mai versenyen már nem vettek részt. — I liner aviatikus felszállott Galamb nevű gépén, de lebukott és bár magát baj nem érte, gépe összezúzódott. Heves szélroham kapta el és 5-6 méter magasságból a földre taszította.

— A hegyaljai motoros villamossá átalakításának ügyében ma tartott ülést a vasut igazgatósága Budapesten. Az átalakítási munkálatokra beérkezett ajánlatokat vették át és elhatározták, hogy azokat június 25-ikén bontják fel. Pályáztak: *Ganz és társa* Budapestről; *Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft* Berlinből, *Siemens és Schuckert* Pozsonyból, *Westinghouse* részvénytársaság Aradról. Elhatározta az igazgatóság, hogy a legmodernebb berendezést fogja alkalmazni, vállalkozik községek világítására. A kocsik félóránként fognak Aradról indulni. Ekspresz, továbbá gyorsárúnak házhoz szállítását is felveszi a társulat munkakörébe. A központ úgy rendezkedik be, hogy ünnepeken, bucsukkor, szüretkor a kocsik negyedóránként indulhassanak. Az új díj-szabás életbeléptetése után a szomszédos forgalmat sűrűbben veheti igénybe a közönség. A nyaralási idő alatt bérletjegyeket fognak kiadni.

— Eltűnt operaénekesnő. Budapestről jelentik: A bécsi rendőrigazgatóság ma este telefonon értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Drill Thea neves operaénekesnő rendkívül gyanús körülmények között eltűnt az osztrák fővárosból. Drill Thea évekig tagja volt a bécsi udvari operának, amelynek kötelékéből néhány hónappal ezelőtt vált meg és külföldi hangverseny turára indult. Legutóbb a balkáni városokban hangversenyezett és június másodikán tért vissza bécsi lakására. Nyolc nappal ezelőtt távozott otthonról, családjának azt mondotta, hogy a Grábenen van dolga. Azóta nem látták. A bécsi rendőrség adatai szerint Drill Thea Budapesten tartózkodik. A főkapitányság több detektívet bízott meg az eltűnt operaénekesnő felkutatásával.

— Egy tudós becsületsértési püre. Kecskemét-ről jelentik: Érdekes pörben hozott a kecskeméti kir. törvényszék ítéletet. *Milhoffer Sándor* jogakadémiai tanár panaszoza be *Hinger Tivadar* kunszentmiklósi lakost, mert ez Kunszentmiklóson tavaly októberben azt állította róla, hogy neki névtelen leveleket ír. Az ügy akkor nagy port vert fel. A kecskeméti törvényszék most hozta meg ítéletét, mely szerint *Hinger Tivadart* öt napi fogházra, átváltoztatható száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az indokolásban a következőket közli: „... A kir. törvényszék *Hinger Tivadar* vádlottnak tagadásával szemben *Seress Gyula* és *Nyitrai Jenő* tanúk vallomásaival bizonyítottak találta, hogy Kunszentmiklóson, 1909. évi október hónapban *Milhoffer Sándor* főmagánvádlóról azt állította, hogy neki névtelen leveleket írt. Minthogy pedig ezen állított tény valódisága esetében alkalmas arra, hogy főmagánvádlót mások szemében lealacsonyítsa és kisébbitse, vádlott tette kimeríti a Btk. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétségét.

— Ujítások a termésbecslésekben. Ismeretes, hogy a földmivelésügyi minisztérium május hó 1-től október hó 15-ig kéthetenként jelentést ad ki az ország terméséről, amelyben egyszerűsind megbecsüli a termés várható nagyságát is. E jelentést a minisztérium az ország minden részében, külön e célra felkért gazdasági tudósítók jelentései alapján készíti és a gabonáinak alakulására és főleg a behozatali és kiviteli viszonyokra bírnak nagy fontossággal. Ezek a becslések azonban, amint az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a földmivelésügyi miniszterhez intézett felterjesztésében kifejtette, nemcsak nem fedik a valóságot, hanem gyakran igen nagy mértékben (3-4 millió mm-val) eltérnek attól. Ezért a Kamara kérte a minisztert, tegyen intézkedéseket a gazdasági tudósítói intézmény reformálása érdekében és egyszerűsind kifejtette azokat a szempontokat, amelyeket a reform kivitelénél kívánatosnak tart. A miniszter közölte a Kamarával, hogy javaslatai értelmében szaperitani fogja a gazdasági tudósítók számát, még pedig a folyó évben egyszerűre 1000-el (holott eddig évenként 100-120 al emelték), csakis gyakorlati gazdát fog megbizni a tudósítói tisztséggel; ilyenkor figyelembe fogja venni a Gazdasági Tudósítók Országos Egyesületének jelöltjeit is és azt a tudósítót, aki egyáltalában nem, vagy nem rendszeresen küld jelentést, haladéktalanul fel fogja menteni megbízatása alól.

— Meggyuladt a ruhája. Ma délelőtt a Knézics Károly-utca 14. szám alatt lakó özvegy Muzolai Gézané varrónő az égő vasalóba spirituszt akart önteni az udvaron. A láng kicsapott, a ruhája tüzet fogott. A jelenvolt Hoffmann Katalin, a házban szolgáló eszedleány segítségére sietett s égő ruháját eloltotta, miközben jobb kezét ő maga is megégette. Mindkét nő sérülése könnyebb természetű.

— Vasut Torontálból Csanádba. A nagy-kikinda-nyerői szárnyvonalat, amely a nagy-kikinda-aradi vasut egyik 16 kilométer hosszú szakaszát képezi, a napokban történt műtanrendőri bejárás után a közforgalomnak átadták. A megnyitott vasut Nagy-kikinda állomás nyugati végéből ágazik el s északi irányba fordulva, *Nagyteremia* község mellett vezet el s egyelőre *Nyerőnél* végződik. Tervezik, hogy később a vasutat *Nagyszentmiklósig* fogják meghosszabbítani. Ebben az esetben Nagy-kikindáról, illetőleg Torontálmegye déli részéből a legrövidebb utat fogják megnyitni a Maros jobb partiára, *Apátfalvára*, *Makóra* és *Hódmezővásárhelyre*, illetőleg északi irányban egészen *Szolnokig*. A nagy pénzügyi kalamitások után, amelyek a *Pallós Ármín-cég* ismeretes bukásával a nagy-kikinda-aradi vasutat érték s amely miatt annak építése közel egy évig szünetelt, megnyugvással lehet tolgadni, hogy a vasutnak legalább a szárnyvonalát forgalomba helyezték. A 85 kilométer hosszú fővonalon és a 28 kilométer hosszú Lovrin-zsombolyai vonalon az építőmunkák már szintén annyira előrehaladtak, hogy ez év őszén valószínűleg ezek is megnyithatók lesznek.

— Szerencsétlenség a szivbaj miatt. Ma reggel fél 7 órakor *Farkas György* Forray-utca 4. szám alatti mészáros üzletében alkalmazott *Varga István* mészáros segéd, aki régóta szivbajos, húst bontott a tönkén. Szédülési roham következtében elesett és a kezében levő késsel jobbujomjának felső részét mélyen elvágta, úgy hogy vastag sugárban lövelt ki a vér. A helyszínen *Hecht Adolf* dr. tiszti orvos jelent meg és a sebet bekötözte. Az életveszélyesen megsérültet a mentők a kórházba szállították.

— Náder J. késműves cég Arad (Minorita-palota.) Megérkeztek a legjobb hajszűtővasak, ugymint hajfodorító Marcell és ondolirozók. Ajánljuk a sportolók részére kerek korcsolyáit. Sportegyletek előnyben részesülnek. 1881

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé. Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban

SCHULTES ÁGOST Salnya-Lipóci Salvator-forrásvállalat, Budapest, Rudolfsrkp. 8.

Színházi pletykák.

(A repülés.) Gonda, Juliette, Franci és János vitéz után holnap Glavari Hannát fogja játszani *Fedák Sári* a *Király-színházban*. A *vig özvegy* olyan népszerű címszerepét.

Uj öröm, új érdekesség a budapesti közönségnek és a repülő-versenyekre érkezett külföldieknek és vidékieknek, hogy ebben a világhírű szerepben láthatják és tapsolhatják a kitűnő Zsaszát. Bizonyosan éppen olyan seregestül fognak tódulni — minden meleg és minden június dacára — szerdán és csütörtökön este is a Király-színházba, mint ahogy tódultak — eddig is, valahányszor *Fedák Sári* sak fellépett.

Mert csudálatos az a népszerűség, aminek Zsazsa most ismét örvend Budapesten.

Zsazsa is nagyon érdeklődik az aviatikai hét iránt, mert hiszen mint sportlady is közismert. Tegnap este is a repülőversenyekről beszélgettek az öltözőjében.

Sorra vették a Budapestre érkezett külföldi híres repülő embereket és mérlegelték az esélyeiket. *Fedák Sári*nak *Latham* a kedvence és ő érette lelkesedett.

— Mondok neked valamit, Zsazsa, — mondotta a csevegés közben *Beöthy László* — tudod-e, hogy ki érte el eddig Budapesten az aviatika tere a legnagyobb sikereket?

— Kicsoda? — kérdezte a művésznő.

— Te!

— Én? — nevetett Zsazsa. — Hogy-hogy?

— Hát úgy, hogy valahányszor eddig „főlszálltál” Budapesten, a közönség — repült a Király-színházba...

(Az örvendő harmadik.) Két nap óta két ismert külföldi színházgató vendége van a Király-színháznak. Az egyik *Kadelburg*, a bécsi *Carl-Theater* igazgatója, a másik *Amberg*, az ismert amerikai színházgató, aki egyenesen Svájból jött most Budapestre azért, hogy...

Epen ez az, amiről irni akarunk, hogy miért jött a két igazgató Budapestre és miért ülnek le ma este is a *Luxemburg grófja* előadásához, éber figyelemmel. Epen ez az, amiről most olyan sokat beszélnek a kalisszák mögött, epen ez az, amit senki sem tud biztosan.

Melyik Sári miatt jött Pestre a bécsi *Kadelburg* és az amerikai *Amberg*? *Fedák Sári*, vagy *Petrás Sári* miatt? Mert, hogy miattuk,

vagy egyikük miatt jöttek mind a ketten, az bizonyos volt mindjárt megérkezésükkor. Melyik Sárít hova akarják vinni? *Petrás* Sárít Bécsbe és *Fedák* Sárít Amerikába, vagy megfordítva?

Akármi is a titkos tervük, tegnap híre járt a színházban, hogy a két idegen színigazgató már meg is egyezett egymással. Megalkudott egymással a két Sárira vonatkozóan. A gyorsan szálló pletyka szerint úgy egyeztek meg egymással, hogy *Kadelburg* viszi Bécsbe *Petrás* Sárít, *Amberg* pedig New-Yorkba *Fedák* Sárít. Meg is kötötték erre a „slusszt” egymás között, sőt állítólag már irást is csináltak egymás között ilyen értelemben.

Amikor ez a hír eljutott *Beóthy* László füléhez is, a direktor fölényes mosolylyal fogadta.

— Rendben van, — mondotta — ezek az idegenek csak egyezkedjenek és határozzanak a mi két Sárink jövő sorsáról. Róluk, nélkülük. Sőt — nélkülük! Egészen nyugodt vagyok, mert egészen biztos, hogy akárhogy is állapotok meginter duos” én leszek az örvendező harmadik, mert én mind a két Sárít meg fogom tartani magamnak és a magyar közönségnek...

(A szerencsés *Zsazsa*.) A legboldogabb színésznő most Budapesten *Fedák* Sári. Ez egészen bizonyos és *Zsazsa* nem is titkolja, hogy soha sem volt olyan boldog, soha nem érezte magát olyan szerencsésnek, mint a legutóbbi két hétben, amióta ismét játszik a *Király-színházban*.

Nem azért boldog, mert játszhatik, hanem azért, mert most már végérvényesen visszahódította magának három év előtt hűtlenül elhagyott hűségese közönségét, mely a legmelegebb júniusi esték dacára minden este, valahányszor csak fel lép *Fedák* Sári, zsufolásig megtölti a *Király-színház* nézőterét. Hogyne volna boldog *Zsazsa*, amikor például a legutóbbi pénteken, egy egyszerű, de nagyon meleg pénteken, a *Luxemburg grófia* előadásánál minden jegy elkelt és hi kellett akasztani a „táblákat”, csak azért, mert *Zsazsa* játssza most *Lehár* népszerű operettjében *Juliette* szerepét.

Ezen az estén olyan jókedve volt a művésznőnek, hogy a színpadi társalgóban a színpadró kihangzó zene hangjaira tánora perdült, még pedig — *Kacsóh* Pengráccal, a *János vitéz* kitűnő komponistájával.

És még e siker-szerencsén kívül a turf-szerencse istenasszonya is kegyeibe fogadta *Zsazsát*. Nem kevesebb mint 7000 koronát nyert *Rascal-on*, a bécsi Derby dicsőséges nyertesén. Sőt ez a nyereség már nem is volt valami nagy szenzáció a számára, mert az idei *Király-díjon* Pesten is nyert 5000 koronát.

Amikor *Zsazsa* turf-szerencséről beszélgettek a minap az öltözőjében, a művésznő megjegyezte:

— Mert még mindig jó honleány vagyok, a turfot is a kvóta arányában sarcolom meg... Pest ötezer koronával hódolt a lóversenytudományának, Bécs ellenben már hétezer koronával... Ez az igazi paritás!

(A hadnagy úr.) A *Vigszínházban* a *Takarodó* repizére készülnek.

Tanay Frigyes, a *Lauffen* hadnagy szerepének kitűnő kreálója, szerény szepegéssel jelent meg az első próbán.

— Nem kellene engem előléptetni? — kérdezte *Szilágyi* Vilmostól, a rendezőtől.

— Mennyiben? Miért?

— Mintha hadnagynak már kissé megerősödtem volna... Talán lehetnék a repizen főhadnagy. Nem?

— Óh, nem, — tiltakozott *Szilágyi* — te még mindig a régi, könnyelmű kis hadnagy vagy és még mindig szaladsz a lányok után...

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 16.

Amerika 1/4-el magasabb. Kínától, vételkedv mérsékelte, 8 ezer mm. változatlan.

Ar arak 50 kilónként számítva:

	Dél	3 óra
	ár	ár
Buza 1910. októberre	9.44 - 9.45	5.59 - 5.60
Rozs 1910. októberre	6.84 - 6.85	6.90 - 6.91
Zab 1910. októberre	7.15 - 7.16	7.16 - 7.17
Magyar 1910. júliusra	5.30 - 5.31	5.32 - 5.33

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Június 16. —

Magyar aranyjárdék 4%	113.20
Magyar koronajárdék 4%	92.35
Magyar koronajárdék 4 1/2%	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	93.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	225.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156.—
Oszták járdék papírban	94.25
Oszták járdék ezüstben	98.—
Oszták járdék aranyban	116.80
Oszták koronajárdék 4%	94.20
1860. évi oszták államsorsjegy	171.—
Oszták-magyar bankrészevény	18.20
Magyar hitelbank-részevény	842.—
Oszták hitelintézeti részevény	669.—
Oszták-magy. államvasuti részevény	751.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.52 1/2
London vista	240.67 1/2
Páris vista	95.30
20 márkás arany	23.59

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Arak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Június 16.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	9.45 - 9.55
76	9.60 - 9.65
77	9.70 - 9.75
78	9.80 - 9.85

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	9.35 - 9.40
Rozs új	6.65 - 6.70
Árpa új	5.80 - 5.40
Zab új	6.10 - 6.20
Tengeri régi	5.40 - 5.45

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 16. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig — fejlődő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 148—150 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 148—150 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 148—150 fillérig.

Sertéselészám: június hó 13. napján volt készlet 38252 darab, június 14. napján felhajtattott 491 darab, június 14. napján elszállított 339 darab, június 15. napjára maradt készletben: 38.444 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata nyugodt.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. június hó 17-én:

Luxemburg grófia.

Operette 3 felvonásban. Irták: A. M. Wilner és Róbert Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc.

SEMÉLYEK:

Reneó	Beregi S.	Mencsikoff	Nagyiván I.
Basilovics	Polgár S.	Pavlovics	Gerő János.
Kokozov Stára	Benkóné.	Pélégrin	Belinszky.
Brissard	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Didier Angalla	Wlassák V.	Boulanger	Szabó L.
Vermont	Dióssy Nusi.	Lavigne	Vihary B.

Kezdete 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. június 17-én, péntek:

1. Kudarc. Komikus. — 2. Korzikai banditák. Dráma. — 3. Piemonti összeesküvés. Életrajz. — 4. Pali, mint hordár. Komikus. — 5. Don Carlos. Dráma. — 6. Ananász szüret. Színes felvétel. — 7. Dacos menyasszony. Komikus. — 8. A Tarnovszka-per Velencében. Szenzációs felvétel.

Előadások délután 1/2 7 órától kezdve.

NYILTTÉR.

Czipész-üzlet áthelyezés!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy régi jóhírnévnek örvendő

czipészüzletemet

szemben Kossuth-utca 3. sz. alá helyezem át, hol is a mai kor igényeinek teljesen újonnan rendezem be.

Főtörekvésem, hogy saját készítményű legdivatosabb női, férfi és gyermek-cipőimmel legjutányosabb árak mellett igen tisztelt vevőimet kielégítek.

Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

Czernóczky Mihály,

úr és női czipész.

Fél munka!

Kétszeres eredmény!

Dr. Oetker

sütőporának

használatánál ezek a legszembetűnőbb előnyök: dr. Oetker receptje szerint a tészta sokkal könnyebben dagasztódik s 1 óra múlva előtűnik áll a szépen kelt, illatos sült kuglóf.

Az összes tészták nagyobbak, ritkábbak és könnyebben emészthetők dr. Oetker sütőporának alkalmazása mellett.

Egyszeri kísérlet állandó használatra vezet.

Dr. Oetker készítményei minden fő- és gyermekáru üzletben kaphatók.

205

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és női ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1168

Árverési hirdetmény.

Az aradi zsidó hitközség a néhai Spitzer Ignác tulajdonát képezett Baltamika és Rendetlen dűlőbeli pusztán kivágott akácfa-terméket 7. é. június 19-én és folytatólag 20-án d. e. 9-12-ig d. u. 4-6-ig a helyszínén megtartandó árverés alá bocsátja.

Eladásra kerül 115 darab 20-52 cm. átmérőjű 2-7 cm. hosszú tönk 16 darab 23-65 cm. hosszú kutágas, 116 m³ hasáb- és dorong tűzifa és 1015 köteg rózse.

Az árverés szóbeli s a vételár nyomban a helyszínén készpénzben kifizetendő.

Az árverés után a hitközséget semminemű felelősség nem terheli tovább sem a mennyiség, sem a készlet megőrzése tekintetében.

Goldschmidt Sándor,

gazd. előljáró.

2355

2653-1910. pm.

Hirdetmény.

A Dobó utca megnyitása céljából a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi Miniszter Ur 1910. április 30-án 25608. I. A. I. szám alatt kelt határozatával Arad szab. kir. város közönsége javára engedélyezett kisajátításra vonatkozó kisajátítási tervet és összeírást 1910. évi június hó 17-től 1910. évi július hó 1-ső napjáig bezárólag terjedő 15 napi időtartamra Aradon a városháza első emeletén levő hivatalos helyiségben az 1881. évi XLI. t. cikk 34. §-a értelmében közszemlére kiteszem és egyidejűleg közhírré teszem, hogy a kisajátítási ügy tárgyalására dr. Steinhardt Mór közigazgatási bi-

zottsági tag elnöke alatt Arad szabad királyi város közigazgatási bizottsága által kiküldött bizottság az ügy tárgyalását Aradon a városháza I. emeletén levő tanácsteremben 1910. évi július hó 5-ik napján délután 3 órakor fogja megkezdeni, illetve megtartani. Ezen tárgyalásra az érdekelteket az 1881. évi XLI. t. cikk 34. §-a értelmében azon figyelmeztetéssel hívom meg, hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Arad, 1910. június hó 15-én.

A polgármester távollétében:

Kadas Kálmán,
főjegyző.

Magyar kir. államvasutak.

N y á r i m e n e t r e n d .

Érvényes 1910. május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Sav.		Gy.		Tvk.		Sav.
	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	
Arad	5-09	8-18	11-25	4-46	4-51	9-08	12-30
Sofronya	5-27	11-41	5-08	9-08	9-08	12-30	
Kurtica	5-37	8-36	11-55	4-35	5-25	10-31	
Löksháza	5-53	12-10	5-44	10-31	10-31		
Bánhidai major	5-58	12-16	5-51	10-31	10-31		
Országút	6-02	12-26	4-58	6-09	10-40		
Kétgyháza	6-10	9-00	12-34	4-59	6-26	10-31	
Ujkigyó	6-24	12-47	6-41	11-33	11-33		
Békés-Csaba	6-35	9-19	12-59	5-17	6-41	11-33	
Békés-Földvár	6-43	9-22	1-29	5-20	7-27	11-33	
Mezőberény	6-58	1-42	5-31	8-02	11-53		
Gyoma	6-57	1-44	5-32	8-02	11-53		
Mezőtúr	7-07	9-41	1-54	5-39	8-20	12-11	
Pusztapó	7-31	10-01	2-18	5-59	8-27	12-11	
Pusztatenyő	7-36	10-06	2-25	6-04	8-33	12-11	
Szajol	8-02	10-29	2-53	6-21	9-25	1-17	
Szolnok	8-03	10-30	3-01	6-22	9-25	1-17	
Ujassás	8-27	10-44	3-23	6-22	9-25	1-17	
Tápiógyörgye	8-39	10-33	3-33	6-33	10-11	2-02	
Tápiószecső	8-52	11-00	3-47	6-59	10-27	2-18	
Tápiószék	9-10	11-12	4-03	7-13	10-45	2-51	
Tápiószőlő	9-20	11-19	4-15	7-13	1-01	3-05	
Tápiószőlő	9-44	11-35	4-38	1-58	3-27	3-27	
Tápiószőlő	9-49	11-37	4-43	1-58	3-27	3-27	
Tápiószőlő	10-08	12-06	5-07	2-01	3-41	4-55	
Tápiószőlő	10-51	12-06	5-43	2-45	4-21	5-35	
Tápiószőlő	11-08	5-59	3-16	4-59	5-16	6-30	
Tápiószőlő	11-22	12-29	6-11	3-23	4-56	6-10	
Tápiószőlő	11-37	6-24	3-23	4-56	5-16	6-10	
Tápiószőlő	11-46	6-33	3-23	4-56	5-16	6-10	
Tápiószőlő	11-53	12-47	6-41	4-56	5-16	6-10	
Tápiószőlő	12-17	7-18	4-56	5-16	6-10	6-10	
Tápiószőlő	12-23	7-18	4-56	5-16	6-10	6-10	
Tápiószőlő	12-30	1-15	7-28	12-30	6-10	6-10	

Budapest-Arad.							
Állomások	Sav.		Gy.		Tvk.		Sav.
	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	
Budapest kpu.	11-22	8-00	12-20	9-08	12-30	12-30	
Kőbánya felső p. u.	11-22	8-10	12-30	9-08	12-30	12-30	
Rákóczi	11-22	8-17	12-37	9-08	12-30	12-30	
Maglód	12-02	8-44	1-14	10-31	10-31		
Gyömrő	12-02	8-52	1-22	10-31	10-31		
Mende	12-02	9-09	1-14	10-31	10-31		
Tápiószőlő-Tápiószék	12-02	9-11	1-22	10-31	10-31		
Tápiószecső	12-02	9-21	1-31	11-00	11-00		
Nagykátán	12-02	9-41	2-19	11-33	11-33		
Tápiószőlő	12-02	9-58	2-43	11-33	11-33		
Tápiógyörgye	12-02	10-09	2-53	11-33	11-33		
Ujassás	12-02	10-24	3-10	12-02	12-02		
Szolnok	12-02	10-27	3-12	12-02	12-02		
Szajol	12-02	10-50	3-40	12-02	12-02		
Pusztapó	12-02	11-09	3-58	12-02	12-02		
Pusztatenyő	12-02	11-37	4-40	12-02	12-02		
Mezőtúr	12-02	11-48	4-27	12-02	12-02		
Gyoma	12-02	12-05	4-41	12-02	12-02		
Mezőberény	12-02	12-10	4-42	12-02	12-02		
Békés-Földvár	12-02	12-33	5-01	12-02	12-02		
Békés-Csaba	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Kigyó	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Kétgyháza	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Országút	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Bánhidai major	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Löksháza	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Kurtica	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Sofronya	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		
Arad	12-02	12-40	5-02	12-02	12-02		

Arad-Tóvis.						
Állomások	Gy.		Sav.		Tvk.	Sav.
	I-III	I-III	I-III	I-III		
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-02
Glogovác	2-26	4-15	6-43	10-21	6-43	10-21
Csicsér	2-37	4-24	6-52	10-31	6-52	10-31
Györök Ménéz	2-49	4-37	7-05	10-57	7-05	10-57
O-Paulis	2-55	4-43	7-17	11-18	7-17	11-18
Paulis	3-02	4-49	7-22	11-23	7-22	11-23
Baracska	3-07	4-53	7-27	11-28	7-27	11-28
M.-Radna (6)	12-55	5-15	5-01	7-41	7-29	11-36
Milova-O.	12-55	3-25	5-09	7-45	7-34	11-58
Konop	3-38	5-24	7-56	12-38	7-56	12-38
Berzova	3-49	5-40	8-12	1-08	8-12	1-08
Soborsin	4-06	6-03	8-13	1-08	8-12	1-08
Zám	1-50	4-48	6-55	8-42	8-55	2-12
Milova-O.	2-08	7-23	9-19	9-20	9-20	2-50
M.-Radna (1)	2-35	8-15	9-53	9-59	9-59	4-02
Deva	2-58	8-43	10-38	10-39	10-39	5-11
Piski (6)	3-09	9-02	10-38	10-52	10-52	6-00
Szajol	3-16	9-17	10-53	11-07	11-07	6-00
Alvincz (6)	3-35	9-38	10-31	11-34	11-34	6-30
Gyömrő	4-06	10-53	11-28	12-37	12-37	7-23
Uj-Arad (6)	4-16	10-39	11-28	12-24	12-24	7-25
Gyömrő (6)	4-27	10-53	11-51	12-37	12-37	7-41
Tóvis (6)	6-25	11-22	11-52	12-44	12-44	7-46
Tóvis (6)	7-25	11-51	11-51	1-10	1-10	8-21

Tóvis-Arad.						
Állomások	Sav.		Gy.		Vv.	Sav.
	I-III	I-III	I-III	I-III		
Tóvis ind.	8-15	3-35	10-57	2-00	8-51	
Gy-Pehér (6)	8-55	4-23	11-19	2-25	9-21	
Alvincz (6)	9-11	4-31	11-21	2-30	9-24	
Szászváros (1)	9-21	4-39	11-32	2-44	9-28	
Piski (1)	9-31	4-47	11-42	2-48	9-34	
Deva (6)	4-21	5-35	12-16	3-34	10-50	
Milova-O. (6)	4-30	5-55	12-36	3-57	11-17	
Déva (1)	4-35	6-15	12-55	4-12	10-50	
M.-Illye (1)	5-08	6-29	1-09	4-27	11-47	
Zám	5-35	7-11	1-39	5-10	12-23	
Soborsin	6-06	7-44	2-09	5-45	1-11	
Berzova	4-15	8-17	2-33	6-18	1-39	
Konop	5-03	8-58	2-57	6-57	2-23	
Milova-O.	5-23	9-15	3-17	7-18	2-33	
Milova-O.	5-39	9-25	3-27	7-28	2-58	
M.-Radna (6)	5-55	7-38	3-24	7-24	3-09	
Baracska (1)	6-05	7-50	3-26	7-25	3-11	
Paulis	6-14	9-52	3-28	7-51	3-23	
O-Paulis	6-21	10-10	3-30	8-00	3-27	
Györök Ménéz	6-28	10-14	3-32	8-16	3-28	
Csicsér	6-38	10-14	3-34	8-16	3-28	
Glogovác	6-53	10-38	3-37	8-27	4-02	
Arad	7-08	10-38	3-38	8-28	4-03	

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Sav.		Sav.	
	I-III	I-III	I-III	I-III
Arad	6-15	12-17	4-48	7-08
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04	7-18
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27	7-43
Vinga	6-55	12-56	5-58	7-43
Orczyfalva	7-06	1-07	6-08	8-08
Merczfalva	7-16	1-17	6-28	8-18
Szt.-András	7-27	1-28	6-39	8-29
Temesvár-Jv.	7-44	1-45	7-05	8-35

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Sav.		Sav.	
	I-III	I-III	I-III	I-III
Temesvár-Jv.	6-00	8-45	2-24	9-28
Szt.-András	6-20	9-09	2-42	9-18
Merczfalva	6-38	9-27	2-56	10-02
Orczyfalva	6-44	9-43	3-06	10-18
Vinga	6-56	10-05	3-17	10-34
Németh-Ságh	7-11	10-23	3-30	10-50
Uj-Arad	7-28	10-47	3-47	10-56
Arad	7-38	11-00	3-56	11-05

(Utánnomás nem díjazatik.)

Ernyőt és derekfűzőt a temesvári ernyőgyár raktárában, hol javítások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

2254

dus választékban kaphatunk Arad, Andrassy-tér 20. VARGA D. DANI.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a **legjobb minőségű** 2007

gyertyánfa-bábukat

és I-ső osztályu

lygnum-sanktum tekegolyókat

b. figyelmébe ajánlja

Bauer Gyula

Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota.

Jó karban lévő Pianino eladó

Cím a kiadóban. 2411

Egy negyvenéves nő

ajánlkozik gazdaasszony szakácsnénak, vidékre is elmén. Cím a kiadóba. 2399

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2374

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Ka cigarettázik

használjon Progress szivarkatívelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 30.000 kötetes zenekölcsönző Intézet. — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquárium. Kerpel Izó könyvkereskedése Aradon. Telefon 24. sz. 525

Ügyes hölgy

ki a gyorsíráshoz ért és a gépírásban is teljesen jártas, felvétetik. Ajánlatokat fizetési feltételekkel és az eddigi gyakorlat megjelölésével „Gyár” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Több szobából

álló lakás üzlettel, korcsmával és tekepályával, valamint trafik és italmérési joggal, szabad kézből kedvezményesen eladó. Cím a kiadóban. 2314

Harminc két darab

kis borjas gulyabeli tehén eladó. Polandschin és Yorkscheire választott malacok barabja 80-koronáért kapható. Kralovanszky Kálmán gazdasága, Seprős. 2371

V. 773/1. 1910.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósg fenti számú végzése által Frank L. András végrehajtató javára 1648 kor. 75 fill. tőke és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 8012 koronára becsült kocsi, ló, butorok és varrógépből álló ingóságok nyilvános árverés úján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínen, vagyis Aradon, Lipót-utca 14. szám alatt leendő eszközlésére az 1910. június hó 25-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk

108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1910. június hó 10 ik napján.

Török Dénes,
bírósgági végrehajtó.

2413

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és

maculatura

jutányos áron

eladó.

Ujonn berendezett üzletemben a legújabb divatu L. Hükel és Böhm-féle legkitünőbb minőségű valódi nyul-szobából és saját készítményü

Tavaszi és Nyári kalapjaimból

nagyválasztéku raktárt tartok.

Női model szalmakalapok nagy raktár.

Ugyisint panama és más kalapok festését, javítását és tisztítását jutányos áron elfogadom, cilinderek vasalását azonnal eszközölöm.

A t. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri. 581

Bittenbinder Konrád

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

„Bérbe adó“

egy nagyobb üzlethelyiség és egy két szobás lakás első emeleten

1910. évi augusztus hó 1-től

gróf Hunyady Károly ur

ujonn épült házában a Forray-utcában.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Bódy Bódog

2387

názgondnok.

Legjobb és legolcsóbb forrás.

Kizárólagos

kávé **tea és rum**

üzlet.

ATLANTIKA KÁVÉ és TEA BEHOZATAL

Villanyüzemű kávépörkölőn (legújabb rendszer) minden órában friss pörkölés.

ARAD, Andrassy-tér 20., sz. szemben a megyeházzal.

szakszerű, példásan tiszta kezelés.

Aradon és más városok telefon 600. sz.